

MODERATERNAS HANDLINGSPROGRAM

ETT MODERNT
ARBETARPARTI
FÖR HELA SVERIGE

INNEHÅLL

1. INLEDNING	3		
2. EN POLITIK FÖR EN STARK EKONOMI MED FLER JOBB	5		
Fler vägar till full sysselsättning	5		
Ordning och reda i ekonomin	6		
En tydlig arbetslinje	7		
Kamp mot utanförskap	8		
Främja företagsamhet och tillväxt	8		
Förenkla och minska regelbördan	9		
Förbättra matchningen	10		
En jämställd arbetsmarknad	10		
Arbete, integration och migration	11		
Vi ser och tar ansvar för hela Sverige	12		
3. EN TRYGG VÄLFÄRD FÖR ALLA	14		
Ordning och reda i välfärden	14		
En modern skola för alla	15		
Utbildning ska leda till arbete	16		
Lärare gör skillnad	17		
Studiero och kvalitet	17		
Bredd och spets i gymnasieskolan	18		
Vuxen- och språkutbildning med tydligt jobbfokus	18		
Högre utbildning och forskning	19		
Kvalitet i vård och omsorg	19		
Äldres hälsa	21		
Idrott och hälsa	21		
Bättre förutsättningar för personer med funktionsnedsättning	22		
Ansvar för varandra – ett gemensamt skydds nät	22		
Omtanke om alla familjer	23		
Kvalitet, tillgänglighet och kunskapsfokus i barnomsorgen	24		
Inga barn får glömmas bort	24		
Fler vägar ut ur missbruk	25		
Ett friare kulturliv	26		
4. TRYGGHET OCH BROTTSBEKÄMPNING	27		
Bekämpa alla brott	27		
Effektivare straffrättskipning och påföljder	28		
Krafttag mot ungdomsbrottslighet	28		
Frihet från hot och våld	29		
Ta tillvara civilsamhällets kraft	29		
5. FÖREGÅNGSLAND FÖR KLIMAT OCH HÅLLBARHET	30		
Internationellt samarbete för en offensiv miljö- och klimatpolitik	30		
Hållbar och långsiktig energipolitik	31		
Hållbara och smarta kommunikationer	32		
Öka bostadsbyggandet	32		
Levande sjöar och hav	33		
Det gröna rummet	34		
Förvaltning av vilda djur	34		
Ett starkt djurskydd	35		
6. SÅ SKA SVERIGE STYRAS	36		
Tydligare personval och färre riksdagsledamöter	36		
Val, extraval och folkomröstningar	37		
Politikens infrastruktur	37		
Kommunalt självstyre	37		
Starka ägare ger långsiktighet	38		
Balanserad syn på offentligt ägande	38		
Den enskildes skydd	39		
7. SVERIGE I EUROPA OCH VÄRLDEN	40		
En aktiv utrikespolitik	40		
Framtidens EU	40		
Ett reformerat och starkare FN	41		
Ett starkt och användbart försvar	42		
Ökad frihandel och fattigdomsbekämpning	43		
Grundläggande fri- och rättigheter för alla	43		
Frihet i den digitala världen	44		
Mänsklig rörlighet bygger framtiden	44		

1. INLEDNING

Vi känner stolthet inför det samhälle som vi gemensamt har byggt och är med och formar för framtiden. Med en utvecklad demokrati och en trygg, gemensam välfärd hör Sverige till de länder som det är bäst att leva i. Men vi lever också i en tid där förändringar sker snabbare än någonsin. Det medför såväl möjligheter som stora utmaningar. Vilka val vi gör i dag spelar roll inte bara för oss själva utan också för kommande generationer.

Nya Moderaterna tar utgångspunkt i alla människors lika värde och förmåga att växa givet sina egna förutsättningar. Varje människas frihet och vilja att ta ansvar för sig själv och andra är centralt. Vi vill se ett Sverige där människor kan känna trygghet och tillit, ta egna initiativ och förverkliga sina ambitioner och där den gemensamma välfärden ger likvärdiga förutsättningar i livet och motverkar orättvisor.

Oavsett bakgrund, kön, religion, etnicitet, ålder eller sexuell läggning ska alla ha möjlighet att växa och utvecklas. Moderat politik bygger på de liberala och konservativa idéer som har visat sig vara de mest framgångsrika för att skapa välstånd som kommer alla till del. I ett fritt samhälle finns de bästa förutsättningarna för ett växande välstånd. Äganderätt och marknadsekonomi är avgörande för friheten och är en förutsättning för demokrati.

Nya Moderaterna eftersträvar full sysselsättning. Alla som vill och kan jobba ska också ha ett arbete att gå till. Eget arbete ger gemenskap och skapar en känsla av att vara behövd, samtidigt som det ger egenmakt genom en egen inkomst och lägger grunden för hela samhällsekonomin. Fler i arbete innebär också resurser till vår gemensamt finansierade välfärd.

Vi tror på ansvarstagande och stabilitet. Uthållighet, förutsägbarhet och långsiktighet ska vara ledord för det politiska beslutsfattandet. Människor och företag ska känna sig trygga i att det gemensamma sköts på ett ansvarsfullt sätt som ger långsiktiga ekonomiska spelregler och stark rättssäkerhet.

Ett fritt näringsliv och ansvarstagande fackföreningar är en central del i den svenska modellen. Företagande, konkurrens, valfrihet och gemenskap är

krafter som utjämnar skillnader mellan människor och bidrar till ett samhälle som präglas av sammanhållning och solidaritet.

Alla människor ska ha goda förutsättningar att växa och utveckla sin fulla potential. I den strävan är en välfungerande skola helt central. Ett utbildningssystem med kunskapsfokus och som slår vakt om bildningsideal är grundläggande för samhällets utveckling.

För att garantera allt det som gör Sverige till ett bra land är en viktig uppgift att sörja för att Sverige kan försvara sig mot såväl inre som yttre hot. Vi ska ha rättsvårdande myndigheter samt ett försvar som är rustat för att möta de mångfacetterade hot som kan riktas mot var och en av oss och vårt samhälle.

Sverige är ett litet land som rymmer stora variationer. Det är glest befolkningsmässigt på sina håll, tätare på andra. Vi har små samhällen och stora städer. Långa avstånd, men när det gäller har vi också närhet till varandra. Vi värnar sammanhållning och gemensamt ansvarstagande.

Med lokal förankring, nyfikenhet och eftertänksamhet stakar vi ut vägen mot nya jobb och ökat välstånd. Vi är ett parti som söker mandat att fortsätta utveckla Sverige genom breda lösningar, samförstånd och ansvar. Genom strävan att nå full sysselsättning och fortsätta utveckla välfärden vill Nya Moderaterna göra Sverige till ett ännu bättre land att leva i.

Vi vill ta ansvar för hela Sverige.

2. EN POLITIK FÖR EN STARK EKONOMI MED FLER JOBB

FLER VÄGAR TILL FULL SYSSELSÄTTNING

Nya Moderaternas främsta mål är att föra Sverige till full sysselsättning. En central väg dit går genom att det ska löna sig bättre att arbeta och det ska bli lättare, billigare och enklare att starta företag och anställa i Sverige. Varje människa ska kunna växa och utvecklas utifrån sina förutsättningar. Ordning och reda i ekonomin är en förutsättning för hållbart hög sysselsättning. Med starka offentliga finanser kan företag och människor fatta investerings- och konsumtionsbeslut som lägger grunden för en hög tillväxt. Ansvar för de offentliga finanserna skapar också motståndskraft mot kriser och gör att välfärdens kvalitet kan säkras över tid.

Genom arbete kommer människor till sin rätt och ges medel att påverka sin egen situation. Därför vill vi att alla som kan arbeta också ska kunna få ett jobb. Arbete, arbetsgemenskap och en egen lön som det går att leva på innebär makt över den egna vardagen.

Den demografiska utmaning som Sverige står inför innebär att fler äldre ska försörjas av den del av befolkningen som är i arbetsför ålder. Detta gör det än mer nödvändigt att bekämpa utanförskap och hitta fler vägar till arbete och samhällsgemenskap. Arbetslivet behöver också utvecklas för att möjliggöra för fler att stanna kvar i jobb längre samtidigt som unga ges möjlighet att komma in i arbetslivet tidigt.

Jobbskatteavdrag gör det mer lönsamt att arbeta och ökar arbetskraftsdeltagandet. Det är särskilt viktigt att öka lönsamheten av arbete för människor med små eller medelstora inkomster. Vi ser att ytterligare förstärkta jobbskatteavdrag, när ekonomin tillåter, skulle vara gynnsamt för framväxten av nya jobb. Vi vill även fortsätta att sänka skatten för landets pensionärer.

För att nå full sysselsättning krävs det att jobben blir fler. Ett bra klimat för företagande och entreprenörskap är grunden för att kunna öka sysselsättningen och pressa tillbaka utanförskapet. Vi tror på ett skattesystem som främjar investeringar, studier och ansträngningar. Det är viktigt att det också växer fram nya jobb som inte kräver utbildning och förkunskap. Dessa är viktiga inkörsportar för människor som söker sitt första jobb eller som står utanför arbetsmarknaden.

Ett stort problem på arbetsmarknaden är att ungdomar och utrikes födda har svårare än andra att få jobb. Under de senaste åren har vi sett hur utanförskapet har ändrat form när det breda utanförskapet har pressats tillbaka. Ungdomsarbetslösheten och integrationsproblemen, kopplade till arbetsmarknadens höga trösklar, bör i första hand lösas inom ramen för den svenska modellen där arbetsmarknadens parter har ansvaret för att avtala villkor och löner. Vi vill stötta grupper som står långt ifrån arbetsmarknaden med utbildningsinsatser och sänka trösklarna genom till exempel subventionerade anställningar. Det behövs också mer dynamik och vi är beredda att stötta parterna för att uppnå detta och nå en mer inkluderande arbetsmarknad.

Det är också viktigt med en tydlig arbetslinje lokalt. Kommunerna ska ligga i framkant när det gäller effektiva lokala åtgärder för att underlätta för människor att få arbete. Insatser för dem som hamnat utanför arbetsmarknaden ska samordnas mellan alla relevanta aktörer. Det är viktigt att det finns ett aktivt stöd och drivkrafter tillbaka till jobb inom de kommunala försörjningssystemen.

Sverige ska tillhöra de länder som har sin främsta konkurrensfördel i kunskap, teknik, uppfinningar och innovationer. För att klara av det krävs en välutbildad arbetskraft och att många väljer att fördjupa sina kunskaper genom akademiska studier och forskning som sedan kan omvandlas till växande företag. Sverige har en högre utbildning av hög kvalitet. En allmänt finansierad högre utbildning tillsammans med ett fungerande studiemedelssystem gör den akademiska världen tillgänglig för fler.

En av Sveriges främsta tillväxtutmaningar är att klara kompetensförsörjningen och även framgent vara ett attraktivt land att bo, arbeta och investera i. Det gäller inte minst för att locka till sig utländsk nyckelkompetens.

ORDNING OCH REDA I EKONOMIN

Ansvar för de offentliga finanserna är en förutsättning för en politik för full sysselsättning och god välfärd. Våra reformambitioner bygger därför alltid på utrymme i de offentliga finanserna. Sverige ska ha låg inflation och ett stabilt penningvärde. Riksbankens oberoende ska värnas.

Inriktningen för Nya Moderaternas politik är att värna en stark position för svensk ekonomi. Vi vill i så breda politiska uppgörelser som möjligt fortsätta att stärka det finanspolitiska ramverket. Luckor i regelverket som utmanar

stabiliteten ska täppas till. Det gäller till exempel hur enskilda riksdagsbeslut kan gå utanför budgetens helhet.

Globaliseringen skapar möjligheter och ställer krav på Sveriges konkurrenskraft. Frihandel och öppenhet mot omvärlden är avgörande för att säkra välfärden, men också för att ge utvecklingsländerna möjlighet att lyfta sig ur fattigdom. Svensk ekonomisk politik måste föras utifrån dessa förutsättningar och i samarbete med EU och omvärlden.

Ekonomiskt ansvarstagande är också avgörande i kommunernas ekonomier. Det är en förutsättning för den gemensamma välfärden. Fokus ska ligga på att skattebetalarnas pengar används på ett så effektivt och rättvist sätt som möjligt. Vi värnar säkerhetsmarginaler i kommunernas ekonomi och slår vakt om balanskravet.

EN TYDLIG ARBETSLINJE

Det ska löna sig att arbeta. Av den anledningen prioriterar vi skattesänkningar som riktar sig till människor som arbetar och till dem som gått i pension.

Arbetslinjen ska vara tydlig i bidrags- och transfereringssystemen. Trygghet vid arbetslöshet och sjukdom ska kombineras med drivkrafter och vägar tillbaka till jobb. Den enskildes arbetsförmåga ska prövas mot arbetsmarknaden. Sjukförsäkringen ska ge inkomstrygghet, stöd för omställning och goda förutsättningar för rehabilitering.

Arbetslöshetsförsäkringen ska ge ekonomisk trygghet vid arbetslöshet och vara en omställningsförsäkring som man kvalificerar sig till genom att arbeta. A-kassan ska ställa krav på att aktivt söka jobb och göra sig anställningsbar och vara utformad så att ersättningen avtar med arbetslöshetens längd. För oss är det viktigt att många är med i a-kassan. En obligatorisk a-kassa har dock visat sig svår att införa. För det första måste en a-kassa ha kvalificeringskrav för att vara försäkringsmässig. Även en obligatorisk a-kassa skulle därmed misslyckas med att ge alla arbetslösa inkomstrygghet. Tar man bort kvalificeringskravet skulle a-kassan förlora sin funktion som en omställningsförsäkring och i stället bli en medborgarlön med kraftigt negativ påverkan på sysselsättningen.

För det andra skulle en obligatorisk a-kassa bidra till ökade tröskel- och marginaleffekter för grupper med svag förankring på arbetsmarknaden. En obligatorisk a-kassa kan också upplevas som ett stort ingrepp i den svenska modellen och i varje människas självbestämmande. För oss är det ändå centralt att så många som möjligt ska omfattas av a-kassan. Förutsatt att flexibilitet och dynamik på arbetsmarknaden kan säkras ser vi en relativt enhetlig och låg avgift som ett alternativ till ett obligatorium.

Det är också viktigt att det finns en arbetslinje i försörjningsstödet med förutsättningar att bedriva en aktiv arbetsmarknadspolitik och trappa av ersättningen för dem som inte deltar i åtgärder.

Arbetslinjen ska också vara tydlig inom till exempel etableringsreformen.

Att fortsätta sänka inkomstskatter för framförallt de med låga och medelstora inkomster ökar arbetskraftsutbudet och bidrar på sikt till ökad sysselsättning och stärkt konkurrenskraft. Det skapar även ökade marginaler för var och en.

KAMP MOT UTANFÖRSKAP

Det överordnade målet för arbetsmarknadspolitiken ska vara att skapa förutsättningar för att få fler att gå från utanförskap till arbete. Att bygga fler broar från de olika välfärdssystemen in på arbetsmarknaden är angeläget. Likaså är det viktigt att förhindra att människor med arbetsförmåga hamnar i långvarig offentlig försörjning och därmed i långvarigt utanförskap.

Vägen tillbaka till arbetslivet förutsätter ett effektivt stöd och aktiva åtgärder. Det är viktigt att alla aktörer som deltar i rehabiliteringen jobbar effektivt tillsammans med en gemensam tidplan och mot samma mål. Regelverken och deras tillämpning bör kontinuerligt ses över för att säkerställa att de fungerar väl och att enskilda individer inte hamnar i kläm. Den som blir sjuk och inte kan arbeta ska ges det stöd som man behöver, men även hjälp att komma tillbaka.

Nya Moderaternas utgångspunkt är att den svenska modellen tjänar oss väl, men även har sina brister. Arbetsmarknadens parter har genom lönebildningen och övriga villkor på arbetsmarknaden ett stort ansvar för en god matchning och att höga trösklar inte stänger människor ute. Politiken kan bidra till att sänka trösklar genom att ge grupper som står långt från arbetsmarknaden stöd. Det handlar om att stödja vissa anställningar, till exempel genom nystarts- och instegsjobb men också genom ett fungerande lärlingssystem med stark handledning och yrkesintroduktion.

Arbetsförmedlingens huvuduppgift är att rusta människor som står långt ifrån arbetsmarknaden och matcha arbetslösa med lediga jobb. Arbetsförmedlingen ska också säkerställa att de som uppbär arbetslöshetsersättning aktivt söker arbeten och står till arbetsmarknadens förfogande. Arbetsförmedlingens uppdrag är viktiga och svåra. Med varsamhet kan området reformeras och förbättras genom mer mångfald och konkurrens.

Möjligheten för människor med funktionsnedsättning att komma in på arbetsmarknaden, antingen som anställda eller i eget företag, ska förbättras. De som inte kan delta på den reguljära arbetsmarknaden ska erbjudas meningsfull sysselsättning.

FRÄMJA FÖRETAGSAMHET OCH TILLVÄXT

Entreprenörskap och företagsamhet skapar förutsättningar för alla jobb och all välfärd. Samhällets utveckling är beroende av människors kreativitet,

uppfinningsrikedom och vilja att investera. Att många vill bli företagare och entreprenörer är avgörande för hela samhällsutvecklingen. Vi vill fortsätta att göra det lättare och mer lönsamt att starta och driva företag.

En stark entreprenörskapsekonomi kräver i första hand generella åtgärder för ökad lönsamhet. Därtill är det särskilt viktigt för nya och växande företag att ha tillgång till kapital för att kunna utvecklas. När skatterna tar alltför stor del av avkastningen är det färre som vill ta de risker och acceptera den arbetsbörda som företagsbyggande kräver. Förutsättningarna för svenska forskare och entreprenörer behöver förbättras för att göra det enklare att ta forskningsresultat och innovationer ut på marknaden. Stödet till forskare och entreprenörer som får resultat stulna och patent kränkta måste förbättras.

När utrymme finns vill vi fortsätta att sänka inkomstskatterna för främst låg- och medelinkomsttagare, därefter vill vi även pröva förutsättningarna för lägre bolags- och ägarskatter. Skattereglerna för småföretag och enskilda näringsidkare ska uppmuntra till entreprenörskap och till att anställa fler. Det är därför viktigt att dessa regler kontinuerligt förtydligas och förenklas. Förändringar i systemet bör genomföras såväl för att minska möjligheten till skattedrivna upplägg, stävja fusk och motverka missbruk som för att upprätthålla rättssäkerheten.

Den statliga inkomstskatten gör entreprenörskap och utbildning mindre lönsamt. Därför bör brytpunkten för denna skatt höjas ytterligare. Värnskaften som också är en extra skatt på studier och entreprenörskap och skadlig för företagande och framväxten av nya jobb bör avvecklas på sikt. Ett framtida borttagande av värnskaften kräver att prioriterade fördelningspolitiska reformer och andra viktiga skattereformer har genomförts.

Rut- och rot-avdragen har fått nya jobb att växa fram. Vi har sett svarta tjänster bli vita, till fördel för både löntagare och samhället i stort. De jobb som vuxit fram har inte sällan gått till människor som tidigare haft en svag förankring på arbetsmarknaden. Dessa jobb ska självklart vara kvar och ges förutsättningar att bli än fler.

Fler delar av ekonomin har öppnats för entreprenörer, inte minst inom välfärdsområdet. Syftet med att öppna upp för fler alternativ är att förbättra kvalitet och effektivitet i välfärdstjänsterna. En annan positiv effekt är att nya möjligheter öppnas för verksamma i välfärdssektorn. Med känsla för långsiktighet och ansvar vill vi att denna utveckling fortsätter.

Skapandekraft och företagande utvecklas genom ständig nyfikenhet. Genom mångfald, i det lilla och det stora, blir människors ursprung, erfarenheter och historier ett gemensamt försprång.

FÖRENKLA OCH MINSKA REGELBÖRDAN

Det ska vara lätt att starta och driva företag i vårt land. Regelverk ska vara överskådliga, begripliga och stabila över tid. Vänte- och handläggningstider liksom service och bemötande från myndigheter och annan offentlig förvalt-

ning kan upplevas som problem för både företagare och allmänheten. Vi vill öka servicen till såväl människor som företag genom förbättringar hos bland annat myndigheter, kommuner och länsstyrelser.

Många företag, i synnerhet på landsbygden, upplever att miljölagstiftningen försvårar för företagen att växa och anställa. Sverige ska ha strikta regler för att minska påverkan på miljön, men de ska utformas så att de inte bidrar till onödigt krångel. Vi vill förenkla tillståndprocesser, förändra miljöbalken, förhindra att olika offentliga aktörer fattar olika beslut i samma ärende och genom långa handläggningstider förhindrar eller fördyrar investeringsbeslut. Att olika myndigheter överklagar varandras beslut försämrar företagsklimatet.

Nya lagar och regler måste kostnads- och konsekvensanalyseras innan de antas för att stoppa utbredningen av den snårskog av byråkrati som annars växer fram över tid. Vårt mål är att minska företagets tid och kostnader för regelverken så att det innebär en påtaglig förändring i företagets vardag. Detta är särskilt betydelsefullt för småföretagen.

FÖRBÄTTRA MATCHNINGEN

Många företag upplever att det är svårt att hitta rätt kompetens. Det hämmar tillväxt av jobb och skadar svensk ekonomi. För att förbättra matchningen på arbetsmarknaden behövs bland annat en kontinuerlig analys och nära samverkan kring arbetsmarknadens behov av kompetens där många olika aktörer kan bidra. Många människor kan gå från utanförskap till arbete med en bättre fungerande lokal samverkan mellan näringsliv och praktisk utbildning. Matchningen kan också bli bättre genom att förbättra infrastrukturen och öka tillgången på bostäder samt genom att reformera Arbetsförmedlingen.

EN JÄMSTÄLLD ARBETSMARKNAD

Nya Moderaterna ser en angelägen uppgift i att samhället ger alla människor likvärdiga förutsättningar och att ingen diskrimineras. Det är viktigt att förbättra jämställdheten på exempelvis arbetsmarknaden, i näringslivet, i politiken och i skolan. För att motverka en könssegregerad arbetsmarknad är det viktigt att flickor och pojkar ges samma förutsättningar att utvecklas redan i skolan och att de inte påverkas av könsstereotypa utbildningsval.

I Sverige har jämställdheten mellan kvinnor och män kommit längre än i många andra länder, men det finns fortfarande mycket kvar att göra. De stora könsorättvisorna på arbetsmarknaden uppkommer till stor del i samband med föräldraskap. Det finns anledning att pröva reformer kopplade till att förbättra jämställdhetsbonusen, möjliggöra för etableringsinsatser i samband med föräldraledighet och främja ett mer jämställt uttag av föräldraförsäkringen.

Alla arbetsgivare är skyldiga att motverka osakliga löneskillnader. Här är aktiva åtgärder som lönekartläggning ett viktigt instrument. Rättvis lönebildning och en jämställd arbetsmarknad skapar förutsättningar för att kvinnor och män själva ska kunna bestämma hur de fördelar sin tid. Tyvärr är den svenska arbetsmarknaden bland Europas mest könsuppdelade. Det finns anledning att ifrågasätta de normer som begränsar kvinnor och män, på olika områden, som till exempel i deras studie- eller yrkesval.

Sänkta inkomstskatter, avdraget för hushållstjänster, en väl uppbyggd barnomsorg och fler företagare i välfärden förbättrar framförallt kvinnors, men även mäns, möjligheter att leva på sin lön, kombinera karriär och familjeliv och driva företag. Att ge kvinnor och män lika möjligheter även i praktiken är en frihetsreform.

ARBETE, INTEGRATION OCH MIGRATION

Något av det mest svenska vi har är vår tradition av öppenhet mot omvärlden. Denna öppenhet blir än viktigare i en globaliserad och snabbvärdig värld. Svenska företag är beroende av att enkelt kunna hitta den främsta kompetensen för att fortsätta vara konkurrenskraftiga och generera arbetstillfällen och skatteintäkter. De förändringar som genomförts för att underlätta för arbetskraftsinvandring är därför betydelsefulla. Utan öppenhet blir Sverige ett fattigare land.

Sverige ska vara ett land präglad av en generös och human asylpolitik. Samtidigt ska mottagandet vara rättssäkert och tydligt reglerat. För att öppenhet och solidaritet ska bibehålla ett starkt stöd behöver dock integrationen fungera bättre.

Dagens integrationsutmaningar återspeglas bland annat i stort utanförskap och svårigheter att komma in i det svenska samhället. Förstärkta drivkrafter att arbeta, förbättrade villkor för företagande, satsningar på skolor i socialt utsatta områden och ett aktivt arbete mot diskriminering är fyra viktiga verktyg för att stärka integrationen. Att värna tryggheten är också centralt, vi accepterar inte en utveckling där rättsstaten överger människor i utsatta områden. Brister i integrationen beror på till stor del dåligt fungerade system och strukturer.

Möjlighet till egen försörjning är nyckeln till god integration. Därför är arbetslinjen också den bästa integrationspolitiken. Insatser ska göras för att ytterligare stärka möjligheterna att tidigare etablera sig på arbetsmarknaden. Inriktningen ska vara att nyanlända ska få jobb, kunskaper i svenska och om hur samhället fungerar. Det ska finnas en bra skola för barnen och en bostad där man trivs och kan känna trygghet.

Sfi-undervisningen ska förbättras med stärkt koppling till arbetsmarknaden. Instegsjobben, insatser för rådgivning och mentorskap till stöd för företagande ska utvecklas. För att stimulera till resultatförbättringar kan resurserna till skolor i utsatta områden behöva förstärkas. Det är också av yttersta vikt att

det blir enklare att validera de kunskaper man redan har med sig till Sverige för att bättre ta tillvara på människors kompetens.

Arbetslinjen har stärkts i migrationspolitiken genom att försörjningskrav för anhöriginvandring har införts. Såväl för den egna integrationen som av solidaritet mot andra i Sverige som jobbar hårt för att försörja sig och sin familj ska arbetslinjen gälla alla. Egen bostad och förmåga att försörja sig och familjen är rimliga krav för familjeåterförening och för att förhindra onödiga begränsningar för återföreningar. Samtidigt är migration en viktig drivkraft för global utveckling och rättvisa. Detta bland annat genom de miljardbelopp som migranter skickar hem till sina anhöriga, så kallade remitteringar.

VI SER OCH TAR ANSVAR FÖR HELA SVERIGE

Sverige är ett stort och bitvis glest befolkat land. Skatter, regler och offentlig service ska utformas så att det är möjligt att leva i hela Sverige. Landsbygden är beroende av goda villkor för företagande och att det ska vara enkelt att anställa. Arbetslinjen är central för en levande landsbygd, men även infrastruktur och transporter är av stor betydelse.

Det är viktigt att se de utmaningar som följer när befolkningen minskar i delar av Sverige och samtidigt växer snabbt i andra. För ett välmående Sverige är det avgörande att det finns förutsättningar för jobb, företagsamhet och utvecklingsmöjligheter i hela landet. Sverige har en unik natur som många söker sig till, såväl för att bo och leva i, som för att koppla av och upptäcka.

Såväl väg- och järnvägsnät som flygförbindelser och sjöfart möjliggör arbete, boende och företagande i hela Sverige. Attraktiv kollektivtrafik kan bidra till att fler människor pendlar mellan olika kommuner och bidrar till att gemensamma arbetsmarknadsregioner bildas. Goda kommunikationsmöjligheter i form av stabila och fungerande el-, mobil- och bredbandsnät är också grundläggande för att göra det möjligt att arbeta och leva i hela landet.

Att reglerna för strandskydd reformeras ytterligare är en viktig fråga för att ge alla delar av Sverige rätt förutsättningar att utvecklas. Det är viktigt att de mest skyddsvärda områdena har ett fortsatt starkt skydd. Samtidigt vill vi ge kommuner med obebyggda stränder ökade möjligheter att utnyttja den konkurrensfördel som strandnära lägen kan ha för turism och boende, utan att förstöra naturen. Generellt vill vi öka det lokala inflytandet där beslut tas närmare dem som berörs.

Jord-, skogsbruk och fiske spelar stor roll för Sverige. Det ger oss livsmedel, öppna landskap, exportintäkter och en levande landsbygd. Det är centralt att fiskare, skogs- och lantbrukare, som ofta är småföretagare, kan arbeta i ett attraktivt företagsklimat med förutsägbara regler och myndighetsbeslut. Sverige behöver en strategi för att utveckla förtagandet på landsbygden.

I all odling, oavsett produktionssätt, bör så liten påverkan på miljö och klimat som möjligt eftersträvas. För tryggad livsmedelsförsörjning i framtiden

behövs ett uthålligt och effektivt jordbruk. För att uppnå det behöver vi se över vår livsmedelproduktion. Människor måste kunna lita på varudeklara- tioner så att de genom ett eget aktivt val kan känna sig trygga med vad de äter och dricker.

3 EN TRYGG VÄLFÄRD FÖR ALLA

Sverige ska ha en trygg gemensam välfärd. För Nya Moderaterna handlar en utvecklad välfärd om rättvisa och frihet. Människor ska kunna känna sig trygga med kvaliteten i sjukvård och omsorg. Den som drabbats av sjukdom eller skador ska ges den vård, hjälp och rehabilitering som behövs för att tillfriskna och finna vägar tillbaka till arbete. Skolan och förskolan ska ge barn och unga en bra start i livet och lägga grunden för arbetslivet. Äldreomsorgen ska hålla en god kvalitet och inge förtroende hos både äldre och anhöriga.

Välfärdens verksamheter och tjänster ska vara av god kvalitet och rikta sig till alla som behöver dem. Grunden är en solidarisk och offentlig finansiering. Många reformer har genomförts för höjd kvalitet, mer valfrihet och ökad tillgänglighet. Alliansregeringen har tagit ansvar för välfärdens finansiering genom den ekonomiska krisen. Vi ska vara drivande i att utveckla och stärka välfärden ytterligare.

ORDNING OCH REDA I VÄLFÄRDEN

Ordning och reda i välfärden är en förutsättning för att säkra hög kvalitet och god tillgänglighet. Arbetet för att förbättra välfärdens innehåll är betydligt mer angeläget än frågan om driftsformer eller vem som är huvudman. Ordning och reda i välfärden bygger på att alla aktörer lever upp till gällande lagar och regler, förvaltar de gemensamma resurserna på ett effektivt sätt, värnar tillgängligheten samt kontinuerligt arbetar för att förbättra kvaliteten.

Tydliga krav som upprätthålls genom en effektiv tillsyn säkerställer att välfärden möter människors behov. Alla utförare av välfärd, oavsett driftsform eller huvudman, bör räkna med en likvärdig och strikt tillsyn.

Att skapa öppenhet, för att goda idéer effektivt ska spridas mellan och inom olika välfärdsverksamheter, samt drivkrafter för ett ständigt arbete med kvalitetsförbättringar är avgörande för att utveckla välfärden och stärka likvär-

digheten. Inom välfärden bör allmänintresset och möjligheter till insyn vara vägledande oavsett driftsform.

Motiverade och välutbildade medarbetare är grunden för att säkra en hög kvalitet inom alla delar av välfärden. Inte minst gäller det också att ha goda ledare och chefer inom det offentliga.

Alla Sveriges kommuner och landsting och regioner bör ge möjlighet till egenmakt inom välfärden. Detta bör först och främst ske genom egna kommunala processer då det lägger grunden för en översyn av kvalitetsarbetet och resursutnyttjandet inom välfärden. Det viktiga är inte att en viss typ av modell införs i alla kommuner utan att varje kommun värnar sina invånares möjlighet att påverka och välja. Äldre som behöver hemtjänst ska ha laglig rätt att välja vem som skall anordna den.

EN MODERN SKOLA FÖR ALLA

Moderat skolpolitik kännetecknas av starkt fokus på kunskap. Att ge varje människa möjlighet att utvecklas och inhämta kunskap är en av samhällets centrala uppgifter. Därför måste skolan i högre grad kompensera för elevernas olika förutsättningar och sociala bakgrund. Genom att stärka kunskapsfokuset får vi en mer likvärdig skola.

Tillsammans med de andra allianspartierna har vi påbörjat det långsiktiga arbetet med att stärka det svenska skol- och utbildningssystemet: nya och tydliga mål i skolan, tidigare betyg och en ny skollag, mer stöd till elever som behöver det, en satsning på matematik, en vassare Skolinspektion, ökade resurser till forskning, yrkeshögskola och en ny gymnasieskola. Det är reformer som varaktigt förstärker utbildningskedjans olika länkar. Men mer arbete återstår för att nå målet om en modern kunskapsskola.

Staten och skolans huvudmän, det vill säga huvudsakligen kommunerna, ska ha ett gemensamt ansvar för skolans kvalitet, utveckling och likvärdighet. Huvudmännen har i uppdrag att genomföra vad som exempelvis framgår av läroplaner och kursplaner. Men även staten har ett väsentligt ansvar. Staten ska värna likvärdigheten i landets skolor genom regelbunden tillsyn och konstruktivt stöd. Alla skolor ska präglas av en strävan mot tydliga mål och resultat. Tillsammans ska stat och huvudmän utjämna livschanser för eleven.

I skolan ska alla elever få den stimulans de behöver för att utvecklas. För elever som behöver extra stöd ska insatser sättas in tidigt. Sverige kan lära från andra länder, till exempel Finland, bland annat om nyttan av tidigt och effektivt inlärningsstöd. För att skolan ska kunna motverka sociala skillnader och ge alla en god start i livet är det centralt att rikta stöd till de barn som behöver extra hjälp. Barn som inte hinner med i studietempot ska också erbjudas möjligheten att få läsa upp vissa ämnen till exempel under loven. Elever som har lättare att lära ska ges extra stimulans, bland annat genom möjligheter att studera ett eller flera ämnen på nästa nivå.

Att förlänga grundskolan till tio år genom att göra förskoleklass obligatorisk ökar möjligheten för eleverna att nå kunskapsmålen. En obligatorisk förskoleklass är en viktig reform som markerar att alla barn i Sverige har rätt till kvalitativ och genomtänkt pedagogik. Förslaget innebär att skolplikten tidigare läggs med ett år och gäller från det året barnet fyller sex år. Åldern för skolstart ska vara flexibel och det ska vara möjligt att få läsa grundskolan på såväl kortare som längre tid än tio år.

Betyg behövs tidigare i skolan. Eleverna och deras vårdnadshavare har rätt att redan från början få reda på hur eleven lyckas i sina ansträngningar. Snabba och tydliga insatser är nödvändiga för att eventuella brister ska kunna rättas till i tid. Skriftliga kunskapsomdömen ska få ges från första skolåret. För att säkra likvärdiga bedömningar och rättvisa betyg mellan kommunens olika skolor är jämförelser av resultat på de nationella proven och betygsättningen ett effektivt verktyg. Informationen till elever och föräldrar behöver förbättras. Med tydlighet och transparens blir det dessutom möjligt att göra välinformerade val.

Eleverna får i flera ämnen för lite undervisningstid. I framförallt matematik i de lägre åldrarna behöver undervisningstiden öka om Sverige ska klara av att nå våra höga mål om en skola i världsklass.

Skolan behöver moderniseras när det gäller vilka kompetenser som värdesätts. Att kunna hantera datorer och digitala miljöer är snarare regel än undantag på arbetsmarknaden. Skolan måste här komma närmare världen utanför och moderniseras i sitt arbetssätt för att bättre rusta eleverna för arbetsmarknaden.

De flesta elever bryr sig mer om att skolan är bra än om vem som driver den. En skola med hög undervisningskvalitet där elever, lärare och personal trivs står i centrum för den moderata skolpolitiken – oavsett om den drivs i kommunal eller fristående regi.

Skolans huvuduppdrag är att förmedla kunskap. Bildningens roll i skolans kunskapsuppdrag ska stärkas för att ge eleverna makt att påverka sin egen vardag och nyfikenhet inför omvärlden. Alla elever ska även ges chansen att ta del av kulturupplevelser kopplade till undervisningen. Bildning utjämnar villkoren. Det kan utjämnat villkoren för elever från studieovana hem eller från hem där språket sätter hinder. För att öka möjligheterna för barn och unga att ta del av kulturupplevelser har reformen Skapande skola utökats till att omfatta hela grundskolan.

UTBILDNING SKA LEDA TILL ARBETE

Jobben är vår viktigaste fråga. Utbildning är en central del i Nya Moderaternas mål om full sysselsättning, därför ska all gemensamt finansierad utbildning ha till syfte att leda till jobb. I dag brister kopplingen mellan arbetsmarknad och skola på många sätt, samtidigt finns det broar att bygga. Att erbjuda alla elever, även de på högskoleförberedande program, relevant praktik och möjligheten att driva företag inom ramen för sin utbildning

är något som alla moderatledda kommuner bör eftersträva. Kunskapslinjen behöver gå hand i hand med arbetslinjen.

I dag utbildas många unga till arbetslöshet. Vi behöver hitta lösningar som främjar en förbättrad matchning mellan den kunskap som studenterna besitter efter många år i den svenska skolan och den kompetens som arbetsmarknaden efterfrågar. Ett första steg är att stärka studie- och yrkesvägledning. Vi vill därför pröva möjligheten att genomföra ett "yrkesvägledningslyft". Det handlar dels om att främja matchningen, dels om att skapa förutsättningar för elevernas möjlighet att göra ett för framtiden väl underbyggt val av utbildning. Idén om full sysselsättning gäller också de första åren efter utbildningen.

LÄRARE GÖR SKILLNAD

Lärarna är elevernas viktigaste resurs och är avgörande för kvaliteten i skolan. Forskning visar att lärares kompetens är den enskilt viktigaste faktorn för goda kunskapsresultat bland eleverna. Därför behövs kompetensutveckling och möjligheter till fortbildningsinsatser för lärarkåren. Det gäller för såväl teoretiska som yrkesförberedande utbildningar. Fortbildning och en bättre lärarutbildning är viktiga delmål på vägen. För att stödja lärarna i deras möjlighet att göra ett bra jobb behövs fler lärarlyft, stärkt pedagogiskt ledarskap, vidareutbildning av obehöriga lärare och forskarskolor.

Kommunerna har stort ansvar när det gäller att skapa fler karriärvägar för lärarna och att höja läraryrkets status. Tjänster där undervisning och forskning kan kombineras är en väg att gå. Större lönespridning inom lärarkåren är en annan väg. Detta kan uppnås genom att individualisera lärarnas lön i högre utsträckning och basera lönen på den enskilda lärarens kompetens och förmåga att utveckla sina elever. En skicklig lärare ska kunna ha en gynnsam löneutveckling utan att behöva forska eller bli skolledare. Även fler yrkeskategorier inom läraryrket är en viktig del för att göra yrkeslivet som lärare mer varierat med större möjligheter till karriärutveckling. Lika viktigt som det är att ge lärarna möjlighet att utvecklas är det också att attrahera fler till läraryrket.

En annan viktig åtgärd för att förbättra skolans resultat är att kontinuerligt se över föreskrifter och regelverk i syfte att ta bort onödig administration för lärarna. På så sätt kan tid frigöras för att fullgöra huvuduppgifterna.

STUDIERO OCH KVALITET

Skolinspektionen fyller en viktig funktion för att garantera likvärdighet och kvalitet. Denna bör kunna ingripa mot såväl kommunala skolor som friskolor som inte håller tillräcklig kvalitet vad gäller kunskapsresultat och trygghet. De senaste årtiondenas snabba tekniska utveckling har förändrat samhället i grunden och skolan behöver anpassas därefter. Det handlar delvis om till-

gången till datorer och modern teknik men framförallt att den nya tekniken kommer till användning i den traditionella undervisningen. Den nya tekniken innebär även helt nya möjligheter för samarbete mellan elever och lärare långt utanför klassrummets gränser.

Trygga barn lär sig mer. Därför krävs en välkomnande skolmiljö och ett systematiskt arbete mot mobbning och andra kränkande beteenden. Genom en särskild satsning på elevhälsan ges fler lärare tid att vara lärare, samtidigt som de elever som mår fysiskt eller psykiskt dåligt kan få hjälp. Ansträngningar ska göras för att i högre grad engagera föräldrarna i elevernas skolgång. Regelbunden avrapportering om hur eleverna når sina mål, innovativa sätt att omgående återkoppla till föräldrarna när det gäller ogiltig frånvaro och föräldradagar kan hjälpa föräldrarna att ta större ansvar för sina barns skolgång.

Regelbunden fysisk aktivitet har visat sig ha positiva effekter på såväl studiemiljö som skolresultat. Det är upp till lokala företrädare och skolledare att hitta de avvägningar som passar just deras skola på detta område.

BREDD OCH SPETS I GYMNASIESKOLAN

Gymnasieskolan ska ta hänsyn till att ungdomar har olika mål och ambitioner. Vissa vill gå vidare till högskola direkt efter gymnasiet medan andra drömmer om att få ett eget jobb så snabbt som möjligt. Gymnasieskolan har två breda ingångar; en praktisk och en teoretisk ingång. Den praktiska ingången ska syfta till att efter avslutad utbildning snabbt kunna komma in på arbetsmarknaden och den teoretiska ingången till att kunna studera vidare på högskola eller universitet. Valfrihet och bredd ska präglade utbildningarna.

Genom att försöksverksamheten med lärlingsutbildning blir en permanent del av gymnasieskolan i lärlingsprogrammet vill vi öka möjligheterna för eleverna att lära sig yrkeskunskaper på en arbetsplats. Detta ger ytterligare en möjlig väg för den som känner att de praktiska yrkeskunskaperna är det som lockar.

Gymnasieskolan bör tydligare kopplas till högre utbildning. Högutbildade lärare som varvar undervisning med forskning ger nära koppling till forskning och utveckling, skapar karriärvägar för lärare och medför bättre resultat för eleverna.

VUXEN- OCH SPRÅKUTBILDNING MED TYDLIGT JOBBFOKUS

Ibland är vuxenutbildning nödvändig för att komplettera sin utbildning och höja sin kompetens. Utbildningar som ger behörighet till högre utbildning eller gör det lättare att få arbete ska prioriteras. Vuxenutbildningen ska vara flexibel så att människor som vill kombinera yrkesarbete med utbildning ges

möjlighet att göra det. Insatser till de som helt eller delvis saknar betyg ska prioriteras.

Arbetslinjen ska prägla språkutbildningen för nya svenskar. Introduktionen bör också återspegla viktiga värderingar som öppenhet, jämlikhet, mångfald och alla människors lika värde samt vikten av att alla som kan arbetar. Tydligare krav behövs också för uppföljning av resultaten under utbildningen. Startsvenskan ska kombineras med arbete, yrkesutbildning eller praktikplats samt vara tydligt individualiserad.

HÖGRE UTBILDNING OCH FORSKNING

Sveriges ställning som ett ledande land inom forskning och utveckling ska förstärkas. Forskning är avgörande för hur Sverige och Europa klarar globaliseringens utmaningar och Sverige bör vara drivande när det gäller att stärka forskningen och utveckla samarbetet kring den högre utbildningen.

För att långsiktigt skapa välbefinnande och trygghet är det viktigt med en hög kvalitet i den högre utbildningen och forskningen. Både praktisk och teoretisk kunskap är viktig. Lärosätena ska garantera en fri och självständig ställning gentemot statsmakt och näringsliv, liksom att forskningsresurserna fördelas efter hur universitet och högskolor klarar sina uppgifter och inte efter kortsiktiga politiska hänsyn. Lärosäten som inte uppfyller goda kvalitetskriterier ska mista sin examensrätt och ytterst kunna avvecklas. Det fria sökandet efter kunskap och bildning ska värnas.

Särskilt i komplexa och mångfacetterade samhällen fyller humaniora en viktig roll. Samtidigt ser vi att många arbetsgivare har svårt att hitta till exempel ingenjörer med rätt kompetens vilket hämmar jobbmöjligheter och tillväxt. Därför behöver särskilda insatser göras för att öka intresset för naturvetenskap. Anställningsbarhet måste vara en viktig styrande faktor inom den högre utbildningen.

Alla människor ska ges likvärdiga chanser att förverkliga sina ambitioner. Därför är det viktigt att ha ett väl utbyggt offentligt studiestöd. Att därtill, om möjligt, arbeta vid sidan av studierna ger inte bara ett ofta välkommet ekonomiskt tillskott för studenten. Många gånger ger det också värdefulla erfarenheter och underlättar inträdet på arbetsmarknaden samtidigt som det genererar ökade skatteintäkter för samhället i stort. Som regel ska man kunna klara sig på studiemedel som student, men man bör inte hindras att samtidigt arbeta om man så vill och klarar.

KVALITET I VÅRD OCH OMSÖRG

För Nya Moderaterna är det självklart att hälso- och sjukvård ska vara tillgänglig för alla på lika villkor. Människor ska ha möjlighet till eget inflytande och känna trygghet i att den vård som ges är av högsta kvalitet. God patientsäkerhet, bra tillgänglighet och professionellt bemötande ska kän-

neteckna hälso- och sjukvården och den ska ges med valfrihet, respekt och trygghet som ledord.

Vården behöver också bli bättre på hälsofrämjande och förebyggande arbete. Att fler människor tar en mer aktiv roll i vården och för sin hälsa är en positiv utveckling som ska understödjas, men det kräver nya arbetsätt från såväl medarbetare som politiker på olika nivåer.

För att möta framtidens utmaningar behöver politiken bli bättre på att tillsammans med medarbetarna skapa förutsättningar för att utveckla sjukvård och omsorg. Tillsammans måste vi bli bättre än i dag säkerställa att våra gemensamma resurser används på ett effektivt sätt. Genom välutvecklad målstyrning och att ge medarbetarna utrymme att lägga mer tid på patienter snarare än administration skapas möjligheter att förbättra såväl vård som arbetsmiljö.

Genom bättre samordning med patienten i centrum och ett ledarskap som fokuserar på att minimera vårdskador och eliminera kvalitetsbrister kan befintliga resurser användas bättre. Vidare menar vi att aktiva insatser i form av vård och rehabilitering är nödvändigt för att undvika långvariga sjukskrivningar.

Medarbetarna inom sjukvården arbetar varje dag för att förbättra kvaliteten på den vård som ges. Med moderna vårdinformationssystem blir det möjligt att samla in, analysera och publicera data på helt nya sätt. Genom att öppet publicera kvalitetsdata får också patienter möjlighet till större eget inflytande. Det är en positiv utveckling att fler människor kan göra välinformerade val om var de vill söka vård.

Det är en välkommen utveckling att vi som EU-medborgare har rätt att välja vård fritt inom Europa. Det ger såväl patienter som vårdgivare helt nya möjligheter. Genom att erbjuda tjänster som är attraktiva och lockar till sig patienter från andra delar av Europa kan svensk sjukvård utvecklas ytterligare. Svenska innovatörer har länge varit framgångsrika i att ta fram nya läkemedel och medicintekniska produkter som bidragit till bättre vård och högre välbefinnande. Vi ser att svensk sjukvård kan följa i samma spår.

Vi ska forma omsorgs- samt hälso- och sjukvårdsorganisationer som bättre tar till vara medarbetarnas kunskaper och kompetens. Vår ambition är att alla som jobbar inom välfärden ska erbjudas möjligheter till vidareutbildning. Det gör inte bara jobben mer attraktiva, utan förfinar också kunskaperna och utvecklar behandlingsmetoderna.

Eftersom människor är olika är vi övertygade om att välfärden bättre kan möta befolkningens behov om den präglas av mångfald. Det innebär att vi gärna ser att kvinnor och män som jobbar i välfärden ges goda möjligheter att själva bli entreprenörer inom vård och omsorg.

Det är angeläget att fortsätta utveckla vårdvalsmodeller som stärker patienten samtidigt som mångfalden främjas. Det är i sin tur viktigt för medarbetarna inom vård och omsorg som får bättre karriärvägar och fler arbetsgivare att välja mellan.

ÄLDRES HÄLSA

Sverige ska vara ett bra land att åldras i. Ett land där varje människa räknas och där vi tar tillvara på de erfarenheter och den kompetens som finns hos dem som levt lite längre. Det innebär inte bara att äldre ska ha en rimlig ekonomisk situation utan också att man ska känna trygghet, gemenskap och delaktighet i samhället.

Det är viktigt att visa förståelse och respekt för att äldre inte är en homogen grupp med samma behov och önskemål. Politiken måste såväl klara av att ge vård och omsorg av hög kvalitet till den som behöver det, som att möta utvecklingen med allt mer friska och självständiga äldre. Nya Moderaterna ska därför vara en tydlig röst för en modern syn på åldrande och äldre människor.

Vår grundinställning är att äldreomsorgen även i fortsättningen ska vara gemensamt, solidariskt finansierad via skatten, präglad av valfrihet, hög kvalitet och ett värdigt bemötande, samt vara tillgänglig för alla som är i behov av den.

Att bli äldre handlar för många om att gå från att vara oberoende och självständig till att i ökande utsträckning behöva hjälp av sin omgivning. Detta ställer krav på omsorgsfulla bedömningar av hjälp- och stödbehov i varje enskilt fall. Hur omsorgen utformas påverkar livskvaliteten för både äldre, anhöriga och de som funderar på vad som händer den dagen de själva behöver hjälp. Grunden för dessa bedömningar måste vara respekt och en inställning att varje människa är en egen individ, med egna tankar, önskemål och intressen som har rätt till en god livskvalitet.

Inom hela välfärdsområdet ökar fokus på individens rättigheter och att möta olika individuella behov. Utvecklingen med fler aktörer och alternativa driftsformer inom välfärdsområdet ökar i takt med att olika reformer får genomslag. Detta är positivt. Äldre och anhöriga ska ha tydliga rättigheter som tillämpas lika över hela landet och genom egna val kunna styra över vilket innehåll de olika välfärdstjänsterna ska ha.

Det är viktigt att stödet för äldre att fortsätta leva ett aktivt liv och även behålla ett yrkesliv finns. Många äldre vill och kan jobba allt längre om förutsättningarna för exempelvis flexibla arbetstider finns. Det måste bli enklare och mer naturligt att kunna gå både upp och ned i arbetstid.

IDROTT OCH HÄLSA

Idrotten är vår största folkrörelse. Den är inte bara en källa till glädje för många människor utan skapar också förutsättningar för fler att kunna leva friskare liv längre upp i åldrarna. Vi vill föra en politik som skapar ökade möjligheter för motion, idrott och friluftsliv. Särskilt vill vi betona möjligheten för barn och unga att delta i föreningslivet.

Vi värnar breddidrott och möjlighet för alla barn och ungdomar att utöva idrott givet sina egna förutsättningar. Stödet till föreningar ska ställa krav på att alla barn och ungdomar bereds plats i verksamheten. Vi vänder oss emot en utveckling där elitsatsningar görs tidigare. Idrotten och föreningslivet ska vara en källa till gemenskap och det är av yttersta vikt att föreningarna har ett fungerande mångfalds- och jämställdhetsarbete där rasism, sexism och homofobi motverkas.

Många vuxna runt om i Sverige lägger ned ett imponerande ideellt arbete på att låta fler yngre få möjlighet att prova på olika aktiviteter. Statens stöd till idrotten ska vara stabilt och långsiktigt. Idrottens egen finansiering ska underlättas.

BÄTTRE FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR PERSONER MED FUNKTIONSNEDSÄTTNING

Personer med funktionsnedsättning ska precis som alla andra kunna vara delaktiga i livets olika delar. Det behövs nya former för att fler med funktionsnedsättning ska ha en bättre vardag och för att möjliggöra delaktighet på arbetsmarknaden och i samhället. Kommunerna har stora möjligheter att åtgärda bristande tillgänglighet. I det pågående arbetet för ökad tillgänglighet är en öppen dialog mellan kommunen, de berörda, deras anhöriga och olika handikapporganisationer värdefull för alla parter.

Nya Moderaterna arbetar för att det ska finnas en mångfald av lösningar, och i de fall då den egna kommunen inte räcker till ska det finnas samverkansmöjligheter. Inom ramen för Lagen om valfrihetssystem, LOV, ges goda förutsättningar att införa valfrihetsmodeller för till exempel boende, hemtjänst och daglig verksamhet. Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, ska underlätta för de som omfattas av lagen att få ett bra liv med hög livskvalitet.

ANSVAR FÖR VARANDRA – ETT GEMENSAMT SKYDDSNÄT

Alla människor har ett ansvar för sitt eget liv. Men ibland klarar vi oss inte ensamma eller har möjlighet att ta ansvar för våra närmaste. Då behövs ett skyddsnät. Den som saknar resurser ska fångas upp av skyddsnätet och få hjälp att ta sig tillbaka till egen försörjning. Den viktigaste diskussionen handlar inte om regler och nivåer för olika former av bidrag utan i stället om hur vi på bästa sätt stödjer människor att komma tillbaka till egen försörjning.

Ersättningssystemen ska ge trygghet till dem som råkar illa ut till följd av sjukdom, skada eller arbetslöshet. I sista hand är det kommunens ansvar att tillhandahålla försörjningsstöd. Försörjningsstödet ska inte vara en permanent inkomstkälla utan ett tillfälligt stöd som syftar till att få människor tillbaka till egen försörjning.

Försörjningsstöd ska vara knutna till tydliga krav och insatser för att motverka passivitet. Det är också viktigt att ge människor verktyg så att de själva kan ta sig ur problemen. Ofta handlar det om hjälp till självhjälp, exempelvis genom att erbjuda utbildning eller rehabilitering.

Utanförskap i dess allvarligaste form då människor saknar tak över huvudet kräver särskilda insatser. För att komma tillrätta med hemlöshet krävs att olika modeller prövas. En modell som visat sig framgångsrik innebär att den hemlöse får en bostad först samtidigt som insatser sätts in för att hjälpa i stället för att först kräva exempelvis drogfrihet och därefter erbjuda boende. Missbrukare ska erbjudas vård. Det ska också finnas en skyldighet för var och en att delta i åtgärder som underlättar återinträde på arbetsmarknaden.

OMTANKE OM ALLA FAMILJER

Nya Moderaternas familjepolitik tar sin utgångspunkt i barnens möjlighet att utvecklas tillsammans med sina föräldrar. Med insikt om att familjer är olika, har skilda förutsättningar och behov, slår vi fast att föräldrar själva bäst fattar beslut om den egna vardagen. Därmed inriktar sig vår politik på att skapa trygga uppväxtvillkor för barn och ungdomar.

Vi står upp för kvalitet, tillgänglighet, valfrihet och mångfald inom barnomsorgen och vill skapa förutsättningar för familjer att få tid tillsammans samt uppmuntra ökad jämställdhet inom familjen. Det borde vara självklart att män kan vara föräldrar fullt ut och värderas lika högt som kvinnor i sin föräldraroll.

Även med utgångspunkten att föräldrarna själva är bäst på att fatta beslut om den egna vardagen ska vi inte bortse från att lön och karriärmöjligheter kan påverkas av hur föräldrarna väljer att utnyttja föräldraledigheten. Det finns anledning att pröva reformer kopplade till att förbättra jämställdhetsbonusen, möjliggöra för etableringsinsatser i samband med föräldraledighet och förstärka trenden mot ett mer jämställt uttag av föräldraförsäkringen.

En modern familjepolitik ställer krav på en lagstiftning som utgår från att familjens behov blir tillgodosedda oavsett hur familjen ser ut. Hetero-, homo-, bisexuella och transpersoner ska ha samma juridiska förutsättningar att skaffa barn och ingå äktenskap.

KVALITET, TILLGÄNGLIGHET OCH KUNSKAPSFOKUS I BARNOMSORGEN

Svensk barnomsorg ska alltid utgå från barnens behov. Att erbjuda föräldrar avlastning och stöd genom flexibel barnomsorg är en viktig del av välfärden. En väl utbyggd förskola och barnomsorg möjliggör dessutom större jämställdhet i både hem och arbetsliv. Det är föräldrarna som vet vilken omsorg deras barn behöver när de själva arbetar eller studerar. Genom flexibla pengssystem där de offentliga resurserna följer barnet kan föräldrarna välja det alternativ de anser vara bäst för sina barn med förskola, familjedaghem eller andra lösningar.

Förskolan är en skolform med läroplan. Förskolan är till för barnen, för att ge barnen en trygghet och säker tillvaro med en pedagogisk utveckling som ger barnet förutsättningar för att få en bra start i livet och en bra kunskapsmässig grund att stå på inför skolstarten.

Kommunens uppgift blir utifrån förskolans läroplan att sätta upp kvalitetskriterier för att bedriva förskoleverksamheten, godkänna utförare, följa upp och utvärdera verksamheten samt tillgängliggöra information för att underlätta föräldrarnas val. Utvärdering bör ske opartiskt. Den bedrivna verksamheten ska tydligt leva upp till de kriterier som kommunen satt upp så att barnen och föräldrarna får den omsorg som de känner sig nöjda och trygga med. Vid brister ska tillstånd kunna dras tillbaka.

Genom att föräldrarna ges valfrihet öppnas det för olika lösningar av barnomsorg. I samband med att det blev möjligt att driva förskolor i alternativ regi har utbudet av olika inriktningar och profiler kraftigt ökat. Fortfarande finns stor potential i att skräddarsy förskolelösningar för att passa olika behov. Inte minst i glest befolkade delar av Sverige kan mer flexibla modeller fungera bättre än traditionell kommunal barnomsorg. Andra fördelar är att de ger bättre förutsättningar att möta behoven hos de allt fler föräldrar som arbetar natt eller har oregelbundna arbetstider.

INGA BARN FÅR GLÖMMAS BORT

Det är föräldrarna som i första hand ansvarar för sina barn men vi har under lång tid byggt upp gemensamma strukturer för att höja levnadsnivån för alla barn. Dessa generella välfärdsinsatser kommer alla till del oavsett familjens inkomst, bakgrund eller bostadsort. Barnavårdscentraler, förskolor och skolor bidrar till att ge föräldrar ett generellt stöd genom sin verksamhet. Till det kommer barnbidrag, subventionerad tandvård och sjukvård samt, i de fall där föräldrarna separerar och någon inte tar sitt ekonomiska ansvar, underhållsstöd som syftar till att i någon mån ge ekonomiska förutsättningar för barnen.

Dessa generella insatser är bra för alla barn. Framför allt finns det mycket som tyder på att en högkvalitativ och pedagogiskt ambitiös förskola är extra viktig för utsatta barn.

Detta är en grundförutsättning för allas möjlighet till social rörlighet, att alla barn ges möjligheten att forma sina egna liv och göra sina egna val. Ett av de viktigaste resultaten av den svenska jämlikheten är idén om att alla barn ska få sin egen individuella chans.

Nya Moderaterna bygger vidare på detta. Det gäller inte minst för dem som invandrar till Sverige. Ett huvudfokus måste vara att invandrade föräldrar snabbt kan försörja sig och sina barn genom eget arbete. Men vi måste även tydligt slå fast att vi har samma ambitioner för nyanlända barn som vi har för barn födda här. Utgångspunkten för detta arbete måste vara att genom förskolan och skolan ge ett tidigt lärande och hjälp att komma ikapp när det gäller språkutveckling, läsande och skrivande.

Även när det gäller barn som far illa behöver Nya Moderaterna driva en tydlig linje som tar sin utgångspunkt i barnens bästa. Frågor om samhällets insatser för barn som far illa är oerhört viktiga för både de barn som är föremål för insatserna som för samhället i stort. Vi måste fortsätta ta dessa frågor på största allvar.

FLER VÄGAR UT UR MISSBRUK

Nya Moderaterna står för en restriktiv narkotikapolitik med fokus på förebyggande arbete. Samhällets insatser ska fokuseras på att minska tillgången till droger. Den som har fastnat i missbruk ska få den hjälp och det stöd som behövs för att kunna bryta beroendet.

När det gäller tobak och alkohol är bilden mer komplicerad. Vår alkoholpolitik bygger på en kombination av människors eget ansvar och samhällets nödvändiga insatser för att motverka en skadlig konsumtion.

Det finns ett viktigt och tydligt hälsoperspektiv i alkohol- och tobaksfrågorna. Samhället ska tidigt gå ut med saklig information till ungdomar om alkoholens faror och risker. Det är också centralt att sätta in stödåtgärder till dem som visar tendenser till missbruk. Skolan fyller här en mycket viktig roll när det gäller att upptäcka och hjälpa de ungdomar som är på väg att hamna i någon form av missbruk.

Utmaningarna är som allra störst när det gäller barn och unga som far illa och som är på väg att hamna snett. Alkohol- och narkotikamissbruk i ung ålder, skolavhopp och olika typer av kriminalitet kan snabbt ödelägga ungas liv och möjligheter. Här krävs att alla reagerar tidigt och tydligt. Erfarenheter visar att det är viktigt att unga som hamnat i utanförskap hålls aktiva på olika sätt.

Kopplingen mellan alkoholkonsumtion och brott, inte minst misshandel i och utanför hemmet, behöver uppmärksammas mer. Det behövs ytterligare kunskap på området, samtidigt ska problemen tas på allvar för att kunna sätta in rätt åtgärder för att motverka brott.

ETT FRIARE KULTURLIV

Ett nyskapande och fritt kulturliv är en av grunderna för ett öppet samhälle. Detta är kärnan i moderat kultursyn. Kulturell mångfald stimulerar inte bara människans intellektuella och emotionella utveckling, utan bidrar också till att öka bildningen, stärka det civila samhället och det offentliga samtalet.

Nya Moderaternas kulturpolitik styrs av tre övergripande prioriteringar: Barns och ungas rätt till kultur, ett levande kulturarv och goda villkor för kulturskapare. Genom dessa prioriteringar vill vi bidra till ett skapande Sverige där människor kan växa. Alla barn och unga ska ha rätt att skapa samt möjlighet att ta del av professionell och kvalitativ kultur, i skolan och i vardagen. På så sätt ökar viljan att lära och förmågan att förstå sin omvärld. Kulturarvet är våra gemensamma minnesnycklar som vi skapar och äger gemensamt. Tillsammans har vi ett ansvar att bevara, utveckla och bruka kulturarvet så att framtida generationer också kan ta del av det. Genom att skapa goda villkor för kulturskapare främjar vi kvalitet och konstnärlig förnyelse.

Staten, regioner och kommuner finansierar tillsammans kulturens infrastruktur som museer, scenkonstinstitutioner, bibliotek och arkiv. Den övervägande delen av kulturlivet betalas direkt av dem som tar del av kulturupplevelsena. En mindre del av kulturen finansieras genom sponsring eller privata donationer. Det offentliga ska självklart fortsätta stödja kulturen men politiken ska ge förutsättningar för andra att öka sitt stöd.

Kulturen kan växa genom att ta plats på fler områden. I dag och i framtiden ska kultur och kreativitet ha en naturlig plats i skolan, i våra internationella relationer och inom hälsoområdet. Kulturen ska också vara en självklar del av regionernas attraktionskraft, genom kulturella och kreativa näringar skapas nya jobb och på så sätt kan hela Sverige växa.

Det är viktigt att stöd till och regelverk kring kulturverksamheter utformas på ett sådant sätt att det uppmuntrar nya, moderna kulturformer.

4. TRYGGHET OCH BROTTSBEKÄMPNING

Brott innebär en kränkning av människors frihet, liv, hälsa och rätt till sin egendom. Konsekvenserna av våld, droger och kriminalitet inskränker människors makt över sina egna liv. Brottslighet ska därför aldrig tolereras.

Mycket har gjorts för att öka tryggheten i Sverige och minska brotten. Polis, åklagare, domstolar och kriminalvård har de senaste åren fått kraftiga resurstillskott. Antalet poliser har blivit fler, straffen har skärpts för många av de allvarigare våldsbrotten och brottsofferperspektivet har stärkts i hela rättsväsendet. Vi konstaterar dock att mer måste göras. Vi måste fortsätta effektivisera de rättsvårdande myndigheterna och samtidigt skärpa lagar och påföljder. Dessutom måste arbetet med tidiga och tydliga insatser mot ungdomsbrottslighet förbättras ytterligare i syfte att förebygga och förhindra grövre brottslighet.

BEKÄMPA ALLA BROTT

Grundprinciperna ska vara att svensk lag gäller lika för alla och att brott ska bekämpas. Hela straffskalorna ska utnyttjas. Den som utsätts för, hotas av eller ska vittna om brott ska kunna räkna med skydd och stöd. Alltför många brottsoffer upplever i dag att de inte får det stöd de behöver och att samhället inte tar brott mot person och vardagsbrott på tillräckligt stort allvar.

Nya Moderaterna vill att mängdbrottsarbetet inom polisen ska prioriteras högre och att polisen behöver utveckla nya och effektiva arbetssätt för att utreda dessa. Polisen och övrigt rättsväsende måste reagera snabbt och kraftfullt oavsett var i Sverige brotten begås. Att synas och verka lokalt utgör viktiga ledord för framtiden.

Polisen ska bli bättre på att använda modern teknik för att bli effektivare, men också för att kunna bekämpa den växande brottsligheten på Internet.

Brottslighet blir alltmer gränsöverskridande. Myndigheternas arbete mot organiserad brottslighet har intensifierats, arbetet sker nu på bred front och aldrig tidigare har det svenska rättsväsendet gjort lika stora insatser mot den organiserade brottsligheten. Nya Moderaterna vill fortsätta detta viktiga arbete bland annat genom att komma åt kriminellas tillgångar genom skärpt lagstiftning och förstärkt samverkan mellan myndigheter.

EU-samarbetet innebär stärkta möjligheter att bekämpa gränsöverskridande brottslighet. För effektiva insatser mot trafficking, organiserade stöldligor och narkotikasmuggling krävs internationellt samarbete.

EFFEKTIVARE STRAFFRÄTTSSKIPNING OCH PÅFÖLJDER

Vi vill ha ett samhälle där de som begår brott blir straffade och brottsoffer blir sedda, där rättvisa straff utdöms så att brottsoffret får upprättelse, men också så att brottslingen ska kunna sona sitt brott och få möjlighet till en ny chans.

Vi vill gå vidare med straffskärpningar för upprepad och återkommande brottslighet.

KRAFTTAG MOT UNGDOMSBROTTLIGHET

Ett tryggt samhälle handlar också om goda förutsättningar för barn att växa upp i en trygg miljö där de kan få möta kärlek och förståelse, ställas inför krav, ta ansvar och lära sig respektera och värna andra. Ytterst handlar det om att vi tar ansvar för oss själva, våra handlingar och våra medmänniskor.

I förhållande till sin andel av befolkningen är ungdomar samhällets mest brottsaktiva grupp. Många gånger går det bra även för de ungdomar som är stökiga under tonåren, men några fortsätter på den brottsliga banan. Ju tidigare samhället reagerar när unga är på väg i en negativ riktning desto större är möjligheten att bryta utvecklingen.

Effektiviteten och kvaliteten i arbetet med ärenden där ungdomar och barn är inblandade, oavsett om de är brottsmisstänkta eller brottsoffer, måste öka. Det är av största betydelse att brottsoffer får stöd. Skolan är ett viktigt område för brottsförebyggande arbete och en plats där framgångsrika insatser kan få mycket långvariga effekter. För att få ett bra liv är god utbildning den viktigaste skyddsfaktorn.

De som tidigt börjar begå brott löper större risk för fortsatt kriminalitet. Just denna grupp är viktig att nå. Om inte föräldrarna har kraft att axla föräldraansvaret måste det finnas andra vuxna som gör det. Samhället bör finnas för att stötta både den unga likväl som familjen.

För att minska den organiserade brottsligheten måste nyrekryteringen till de kriminella nätverken kraftigt motverkas. Vi ser det som mycket betydelsefullt att det finns stöd att tillgå för den som vill hoppa av från kriminell verksamhet och lämna kriminella strukturer.

FRIHET FRÅN HOT OCH VÅLD

Våld och hot i nära relationer är ett stort samhällsproblem som aldrig får accepteras. Straffen för grova vålds- och sexualbrott ska markera brottets allvar och kvaliteten på brottsutredningarna måste vara hög. Brottsoffer ska ges stöd och hjälp och bemötas med medkänsla och professionalitet.

Skyddet för människor som flyr från hedersrelaterat våld innebär särskilda utmaningar. Det är viktigt att kompetens för att utreda och hantera dessa brott finns och ständigt utvecklas. Den så kallade hederskulturen kan aldrig accepteras. Den tar ifrån många människor rätten till egna liv. Ytterst handlar det om att stå upp för grundläggande mänskliga fri- och rättigheter.

TA TILLVARA CIVILSAMHÄLLETS KRAFT

De ideella insatserna inom såväl trygghets- som det sociala området är en stor tillgång för samhället. Det är en kraft som inte kan eller ska dirigeras ovanifrån av politiker, men som måste stödjas och uppmuntras av samhället. Volontärskapet i Sverige är starkt. Vuxna och unga deltar i trygghetsvandringar på helgnätterna, de hjälper hemlösa och engagerar sig mot hedersförtryck. Ett vitalt civilt samhälle är mycket värdefullt.

5 FÖREGÅNGSLAND FÖR KLIMAT OCH HÅLLBARHET

Klimatförändringar hör till vår tids största utmaningar. Nya Moderaterna har ambitionen att kraftigt minska utsläppen i Sverige. Vi har som långsiktigt mål att Sverige inte ska bidra till nettoutsläpp av växthusgaser. I internationella klimatförhandlingar har Sverige tagit en ledande roll och varit pådrivande för att få på plats klimatavtal. Sverige har nått långt och ska fortsätta utvecklas till att bli ett av världens främsta länder inom forskning, utveckling och tillämpning av ny miljövänlig teknik. I detta ligger också en stor exportmöjlighet.

Vi tror på marknadsekonomiska lösningar, teknikutveckling och på människans vilja att ta ansvar. Den som förorenar ska betala för sig. Det gäller näringsliv såväl som privatpersoner. Det ska vara lätt att ta miljövänliga beslut i vardagslivet.

Många arbetstillfällen kan växa fram i utvecklingen till ett mer hållbart samhälle. Sverige har i dag bättre verktyg än någonsin vad gäller teknik, forskning och kunskap att lyckas med detta. Sverige har kommit långt när det gäller såväl material som energiåtervinning av avfall. Det är viktigt med en teknikutveckling som redan i designskedet tar hänsyn till produktens slutanvändning. På det sättet skapas en marknad där avfallet blir en nyttighet som samhället kan tillgodogöra sig.

INTERNATIONELLT SAMARBETE FÖR EN OFFENSIV MILJÖ- OCH KLIMATPOLITIK

EU är vår viktigaste miljöorganisation. Samarbetet med medlemsstaterna att göra utsläppsminskningar i Europa skapar kraft i de internationella sammanhangen. Handel med utsläppsrätter är exempel på ett viktigt verktyg mot växthusgaserna.

Sverige ska fortsatt vara en drivande och ledande aktör genom arbetet i EU. En global överenskommelse där världens länder förbinder sig till högt ställda mål är avgörande för att kunna påverka klimatförändringarna. Det internationella samarbetet utanför EU är därmed oerhört viktigt i sammanhanget.

Sverige ska inte stanna vid gemensamma internationella överenskommelser. En ansvarsfull klimatpolitik kräver en politik som står upp för både arbetslinje och finansiering. Miljö- och energibeskattnings ska driva Sverige mot miljömålen och samtidigt skapa utrymme för nya jobb och en resurseffektiv ekonomi. Vi ska fortsatt vara en förebild och förfina våra satsningar på forskning och utveckling som begränsar miljöförroreningar, inte minst i form av goda och långsiktiga villkor för miljövänlig energiproduktion.

HÅLLBAR OCH LÅNGSIKTIG ENERGIPOLITIK

Målet för Nya Moderaternas energipolitik är att Sveriges elproduktion ska bli helt klimatneutral. I linje med detta har en historisk sammanhållen energioverenskommelse slutits mellan allianspartierna med långsiktiga spelregler som bygger på ekologisk hållbarhet, konkurrenskraft och trygg energiförsörjning. Grunden är därmed lagd för ytterligare utsläppsminskningar. Vi vill se en fortsatt satsning på koldioxidneutrala alternativ för elproduktion.

En viktig poäng med moderat energipolitik är att energisystemet också ska säkra tillgången till billig och leveranssäker energi till företag och konsumenter. Det gör Sverige konkurrenskraftigt. Konkurrens på elmarknaden är därmed viktigt. En fungerande elmarknad i Europa minskar sårbarheten och ökar leveranssäkerheten.

Mycket kraft ska läggas på att få fram ännu mer miljövänliga sätt att producera energi på. Förnybara energikällor har en viktig roll för att minska svensk miljöpåverkan. Staten har en roll i att stödja framväxten av ny energiproduktion genom att bidra till finansieringen av forskning och utveckling samt underlätta miljöriktiga val för konsumenterna.

Genom export av klimatneutral energi kan Sverige dessutom minska fossil bränsleanvändning i det europeiska energisystemet. En energieffektivare industri ska främjas. Tillståndprocesserna för att göra energibesparande investeringar i industrier och i kraftverk ska genom effektivare myndighetsutövning och ändrad lagstiftning gå snabbare.

Stimulerande åtgärder, till exempel i form av premier, är viktiga för att främja ett energieffektivare byggande i Sverige.

HÅLLBARA OCH SMARTA KOMMUNIKATIONER

De miljöskadliga utsläppen från transporterna måste bli väsentligt lägre än i dag. Här spelar styrmedel, såsom skatter och avgifter, en stor roll. Ett långsiktigt mål är att Sverige år 2030 bör ha en fordonsflotta som är oberoende av fossila bränslen. Därför ser vi positivt på insatser som främjar utveckling av miljöbilar och deras infrastruktur.

För företagssektorn som är beroende av en god infrastruktur och pålitliga transporter är det viktigt att hela kedjan fungerar, från godsstråk inom landet till marknader i vår omvärld. Stora internationella infrastrukturkorridorer som hamnar, flygplatser, järnvägslinjer och vägar är viktiga för handel och människors mobilitet i globaliseringens tidevarv.

Utmaningen är därför hur vi ska kunna fortsätta att investera i och underhålla en tillräcklig infrastruktur för att bibehålla och utveckla vår konkurrenskraft och vårt välfärdssamhälle. Utan konkurrenskraft och tillväxt saknas förutsättningar för att finansiera välfärden. En historisk infrastrukturesatsning fram till år 2021 är på plats, vilket innebär betydande investeringar i befintligt väg- och järnvägsnät.

En god infrastruktur är oerhört viktigt för Sverige. Stort fokus ligger nu på att effektivisera och förbättra Sveriges infrastruktur, förbättra alla trafikslag för att minska miljö- och klimatpåverkan och öka tillgängligheten. Infrastrukturen i sig kan med modern teknik bli smartare och understödja resurseffektiva transporter.

Sverige ska också verka för att EU:s alla medlemsländer inför en nationell koldioxidskatt. Transporterna ska föras in i ett europeiskt, men helst globalt, system för handel med utsläppsrätter. Samhället behöver också öka satsningen på forskning av nya transportlösningar och miljövänligare fordon.

ÖKA BOSTADSBYGGANDET

Nya Moderaterna eftersträvar att människor ska kunna välja boende efter sina behov under olika skeden av livet. En blandad bostadsbebyggelse behövs och människor ska själva kunna bestämma boendeform. Fler bostäder behöver byggas och hyresrättens ställning ytterligare stärkas. Fler bostadstillfällen, inte minst för unga, skapas även genom att fortsätta stimulera uthyrning av privatbostad.

En fungerande och rörlig bostadsmarknad kräver att det finns ett tillräckligt inslag av hyresrätter. Det är betydelsefullt inte minst för att underlätta för arbetstagare att snabbt kunna skaffa bostad om arbetstillfällen uppstår i andra delar av landet.

Möjligheten att finansiera nybyggnation av hyresrätter bör också stärkas genom att öka antalet år som presumtionshyra kan tillämpas. Genom en så-

dan förändring påverkas inga befintliga hyresgäster samtidigt som det blir mer lönsamt att bygga nytt. Konkurrensen i byggbranschen behöver också skärpas för att minska byggkostnaderna.

Det måste bli enklare att bygga bostäder i Sverige. För att öka byggandet vill vi effektivisera markanvisningen, snabba på plan- och byggprocesser samt införa ett enklare planförfarande, samt se över bullerreglerna. Vi behöver öka möjligheterna till attraktiva boendemiljöer i de delar av Sverige där bebyggelsestrycket inte är högt. Minskat administrativt krångel, mer rättsäkra processer och mindre detaljstyrning kommer att underlätta nybyggnation. Strandskyddet är ett stort problem för bostadsbyggande, särskilt i landsbygd och skärgården. Därför bör strandskyddslagen reformeras. Fastighetsägaren bör ha initiativrätt i planärenden. Vid överklagandeärenden måste samtliga instanser sträva efter att korta handläggningstiderna ytterligare, så att inte projekt omintetgörs på grund av utdragna processer. Därutöver ska länsstyrelsen som prövandeinstans avvecklas. Istället blir mark- och miljödomstolarna första instans som prövar ett överklagande.

Kommunerna bör arbeta för att skapa blandade upplåtelseformer av hyres- och bostadsrätter, egnahem samt ägarlägenheter. För att utveckla områden som domineras av kommunala hyresrätter kan det vara nödvändigt att sälja delar till andra ansvarsfulla aktörer som kan bidra till att utveckla området samt erbjuda boende möjlighet till ombildning. Det behöver även bli möjligt att ombilda befintliga lägenheter till ägarlägenheter. Målet är att åstadkomma en större blandning av olika boendeformer och att ge möjlighet till dem som vill äga sitt boende att få göra det.

LEVANDE SJÖAR OCH HAV

Haven svarar för 95 procent av jordens ekosystem och har stor betydelse för klimatet. Påfrestningen på haven kommer att öka, då allt fler gör anspråk på havsmiljön. Det är i dag mer transporter, gifter och fler syrefria bottnar än någonsin runt Sverige. En framgångsrik miljöpolitik måste skydda och bevara såväl de livsviktiga ekosystemen som den biologiska mångfalden.

Nya Moderaterna vill att Sverige ska gå före och visa ansvar i arbetet med att planera och förvalta havsmiljön. Vi behöver fortsätta med ett aktivt arbete för att minska utsläpp från enskilda avlopp, bygga ut kommunalt vatten och avlopp och ansluta fler fastigheter.

Alla oljeutsläpp ska minskas radikalt och beredskapen för att ta hand om miljökatastrofer till sjöss behöver stärkas. Länderna runt Östersjön bör ha krav på dubbelskrov på fartygen som trafikerar området.

För bättre miljö i de vatten som omger Sverige är det viktigt att i första hand länderna runt Östersjön öppet redovisar miljökonsekvensbeskrivningar för all planerad verksamhet som kan ha miljöpåverkan. Det är nödvändigt att minska utsläppen av näringsämnen från jord- och skogsbruk, industri, sjöfart och reningsverk till Östersjön och Västerhavet.

Genom att sätta fiskekvoterna utifrån de biologiska förutsättningarna kan ett livskraftigt fiskbestånd säkerställas. Det är av stor vikt att såväl uppföljning som sanktionsmöjligheterna förstärks så att fiskekvoterna efterlevs. På sikt ska ett internationellt system för överlåtelsebara fiskekvoter införas för att förtydliga det personliga ansvaret.

En hållbar och livskraftig havsmiljö är oerhört viktigt för att vi även i framtiden ska kunna transportera varor vattenvägen, ha en fungerande fiskenaering samt bevara den biologiska mångfalden.

DET GRÖNA RUMMET

Förvaltarskapstanken är en del i vårt idéarv. Det är också en naturlig följd av tilltron till äganderättens förtjänster. Aldrig tidigare har så mycket skog varit skyddad som i dag, vilket till stor del beror på att avsättningstakten kraftigt höjts. Sverige har en fantastisk natur med en stor artrikedom. Naturen erbjuder möjligheter till rekreation, motion och jakt. Med dessa möjligheter följer också ett stort ansvar att bruka och nyttja på ett klokt sätt som är långsiktigt hållbart.

Ett tydligt eget ansvar med stöd från samhället ska vara grundmodellen för hur naturvården ska skötas. Nuvarande skogsvårdslag är välbalanserad i att den ger varje enskild markägare möjlighet att bruka sin skog utifrån principen om frihet under ansvar.

Genom aktiv och rätt skogsvård kan vi vårda den biologiska mångfalden och uppnå de miljöer som önskas för de olika krav som växter och djur eftersöker. Att bevara den biologiska mångfalden innebär inte bara artskydd, utan även att värna om den genetiska mångfalden inom arterna. För att klara detta krävs hög diversitet av biotoper och att man bevarar naturliga processer mellan organismerna och deras miljö.

Även om skyddet av mer värdefulla naturområden är viktigt får det inte bli ett alltför ensidigt fokus på antal formellt skyddade hektar. Det kanske viktigaste för den biologiska mångfalden i skogslandskapet är snarare att vi har ett skogsbruk som på ett bra sätt tar generell hänsyn i den brukade skogen. Skötselavtal där privata markägare utför skötsel av naturområden på uppdrag av och med ersättning från staten är att föredra framför statligt köp av mark.

FÖRVALTNING AV VILDA DJUR

Förvaltning av vilda djur måste ske i större samklang med de människor som är närmast berörda. Det kan ske i enlighet med långsiktiga förvaltningsplaner som tar hänsyn till sociala, ekonomiska och ekologiska aspekter. En sådan förvaltning skapar förutsättningar för att värna Sveriges långa jakttraditioner och samtidigt ha livskraftiga stammar av vilt och rovdjur.

Förvaltning av vilda djur, till exempel vargen, ska ske nära de människor som berörs, som markägare och jakträttshavare. Det kan finnas skäl för förvaltning i ett större, regionalt område, exempelvis när ett större område krävs för att kunna fatta förvaltningsbeslut sett till hur stor areal en viss art kräver för att anses vara en population.

Det bör tas fram en lista kring vilka arter, och då inte bara rovdjur, som ska få en förvaltningsplan. Denna bör utformas i samråd med berörda parter.

Skydds jakt är en del av förvaltningen av vilda djur. Skydds jakt används när ett specifikt djur orsakar problem för exempelvis människor, odlingar, egendom, andra djur eller växter. Skydds jakt i Sverige fungerar ofta bra, men besluten kring skydds jakt tar ibland för lång tid och grundas på otydliga kriterier. Vi anser att ett samlat ansvar för förvaltning av vilda djur, såväl i regeringskansliet som på myndighetsnivå, bör införas. Detta ansvar bör ligga på landsbyggsdepartementet och Skogsstyrelsen. Makten över svensk viltvård och jakt ska ligga i Sverige.

ETT STARKT DJURSKYDD

Nya Moderaternas ståndpunkt är att djurskyddsnivån inom EU måste höjas. Nya Moderaterna vill att djurskyddslagstiftningen kontinuerligt ses över och att Sverige aktivt ska arbeta på EU-nivå för att den lagstiftning som finns verkligen följs och att övriga länder bör höja sina nivåer för djurskydd till samma nivå som vi har. Ett förenklat EU-regelverk för djurskydd skulle kunna påverka djurskyddet i positiv riktning, förutsatt att bestämmelserna innebär att lägstanivån för djurskyddet inom EU höjs. En annan förutsättning är att lagstiftningen utgörs av minimiregler så att de medlemsstater som vill göra mer också ska kunna det. Det är också viktigt med god information till konsumenterna för att undvika att djurskyddet urholkas i priskonkurrensen på livsmedelsmarknaden.

6. SÅ SKA SVERIGE STYRAS

Sverige är och ska förbli en demokratisk rättsstat. Det innebär att de som styr vårt land ska utses av medborgarna i allmänna och fria val och att makten ska utövas under lagarna. Den svenska demokratin fungerar i huvudsak väl. Samtidigt finns det områden där spelreglerna behöver moderniseras för att vitalisera demokratin. En viktig del i detta är den översyn av riksdagsordningen som pågår. Översynen syftar till att skapa en modern och tydlig riksdagsordning för ordning och reda i riksdagens arbete.

Sveriges statskick, monarkin, ska värnas. Monarkin är bärare av en lång tradition och utgör en viktig nationell symbol och samlande kraft. Den svenska monarkin har ett brett folkligt stöd och tjänar oss väl.

TYDLIGARE PERSONVAL OCH FÄRRE RIKSDAGSLEDAMÖTER

För att vitalisera demokratin och skapa större närhet mellan väljare och valda bör utvecklingen från partival mot personval förstärkas. Personvalet behöver därför fortsätta utvecklas med lägre spärrar för personval för att stärka kopplingen mellan förtroendevalda och väljare. Det är viktigt att personvalets utformning speglar ett väljarstöd och därmed ett visst minsta stöd för en enskild kandidat för att flyttas upp på partiets lista.

Antalet ledamöter i riksdagen bör minskas. Det är samtidigt viktigt att riksdagen återspeglar olika politiska åsiktsriktningar inte bara i stort utan också i representationen från olika geografiska regioner. Möjligheter bör öppnas till att sänka antalet ledamöter även på övriga politiska nivåer.

VAL, EXTRAVAL OCH FOLKOMRÖSTNINGAR

Parlamentarismen är viktig och förstärks om man har ett extravalsinstitut som fungerar i praktiken. Tiden för att arrangera extraval bör kortas. I Sverige finns, utöver möjligheten att folkomrösta i grundlagsfrågor, en möjlighet att arrangera lokala rådgivande folkomröstningar. Erfarenheterna av hur detta institut har tillämpats är skiftande. De har ofta haft omstridda, otydliga eller tvetydiga alternativ. Vid eventuella lokala rådgivande folkomröstningar är det därför avgörande med tydliga krav och skarpa regler i syfte att stärka legitimiteten.

POLITIKENS INFRASTRUKTUR

En viktig del av politikens infrastruktur gäller hur den offentliga sektorn indelas och organiseras. Skolans kommunalisering, och regionbildningar är två exempel på förändringar inom detta område. För att denna typ av förändringar ska bli lyckosamma behöver det finnas ett lokalt engagemang, det ska växa fram underifrån.

Det kan vara motiverat för små grannkommuner att gå samman i syfte att klara ökande åtaganden inom till exempel skola eller äldreomsorg. Staten ska också kunna bejaka och godkänna kommundelningar.

Att skapa nya organisationsformer eller flytta ansvar mellan huvudmän leder inte automatiskt till att demokratins eller den offentliga sektorns funktionssätt förbättras. Nya Moderaternas fokus ska ligga på att utgå från människors och medarbetares problem i vardagen. Ofta finns lösningarna på närmare håll än i genomgripande organisationsförändringar.

Samtidigt står Sverige inför utmaningar som innebär att vi inte alltid kan fortsätta arbeta på samma sätt som tidigare. Två viktiga drivkrafter finns i bakgrunden till regionaliseringsdebatten i Sverige. Dels blir det allt viktigare att utvidga arbetsmarknadsregioner och dels leder sjukvårdens specialisering till behov av större befolkningsunderlag.

Hittills har det varit möjligt att hitta lösningar genom ökat samarbete i befintliga strukturer. Det kan fortfarande passa i vissa delar av landet. Samtidigt har det alltid varit en grundläggande moderat hållning att vilja riva gamla gränser som hindrar människors fria rörlighet. Därmed utesluter vi inte att fastare former av samarbeten blir aktuellt framöver. De uppgifter som åläggs landstingskommuner eller regioner behöver inte vara identiska överallt.

KOMMUNALT SJÄLVSTYRE

Det kommunala självstyret är viktigt och innebär att staten ska ge kommunerna och därmed de lokala medborgarna så stor frihet som möjligt att organisera och driva sin verksamhet efter eget huvud.

Det är viktigt att staten inte övervältrar kostnader på kommunerna utan att tillämpa den så kallade finansieringsprincipen. Statsbidrag till kommunerna bör vara generellt utformade och öronmärkta bidrag undvikas. Ett av skälen till att det kommunala självstyret ska värnas är vikten av att decentralisera beslutsfattandet. Besluten ska fattas så nära medborgarna som möjligt.

Vid sidan av kommunens huvuduppdrag, att säkerställa välfärd, service och tjänster av hög kvalitet, har kommunen även en annan viktig uppgift. Det handlar om ett tydligt utvecklingsuppdrag att i samverkan med andra aktörer utveckla den geografiska platsen som kommunen utgör. Det handlar om lokalt ledarskap.

STARKA ÄGARE GER LÅNGSIKTIGHET

Äganderätten är en grundläggande byggsten i ett demokratiskt samhälle. Den är också en nödvändig förutsättning för ekonomisk tillväxt och för att det ska skapas resurser till gemensamma angelägenheter. Äganderätten är dock mer än bara det materiella. Det kan handla om generationer som knyts samman till en gemensam plats eller en känsla av att skapa något för barn, barnbarn och kommande generationer. I vårt politiska beslutsfattande har vi stor respekt för äganderätten.

Ett centralt inslag i en fungerande ekonomi är ansvarsfulla ägare. Anonyma institutionella placerare kan inte ersätta engagemanget och närvaron från en aktiv ägare. Det långsiktiga värdeskapande som en stark ägare representerar står i kontrast till kortsiktighet och överdrivet risktagande som riskerar bygga upp obalanser i stället för hållbar tillväxt. Därför står vi för en politik som ger ägande och ägare goda villkor. I längden är en sådan inriktning avgörande för hög tillväxt och hållbart hög sysselsättning.

BALANSERAD SYN PÅ OFFENTLIGT ÄGANDE

Sverige tillhör de länder som har stort gemensamt ägande. När det gynnar ägarnas intressen och ekonomin i dess helhet så bör detta minska. Att skapa fungerande marknader med mångfald och konkurrens är överordnat för hög samhällsekonomisk effektivitet. I vissa fall fyller det gemensamma ägandet dock en viktig kompletterande roll i ekonomin, det är därför inte Nya Moderaternas uppfattning att alla statliga bolag bör privatiseras.

Samhällsnytta och värdeskapande bör vara vägledande för förändringar av vårt gemensamma ägande.

Det är viktigt att förädla och förvalta det befintliga ägandet på ett professionellt sätt och att de offentliga aktörernas roll som lagstiftare och ägare hålls isär. De gemensamt ägda bolagen bör drivas enligt marknadsmässiga

krav för att säkerställa en effektiv konkurrens. Kommunala och offentliga bolag ska som regel inte konkurrera med andra aktörer, utan finnas där de behövs.

Genom höga krav när det gäller hållbarhet, mångfald, jämställdhet och öppenhet kan de gemensamt ägda bolagen agera föredömligt och visa vägen för ett aktivt samhällsansvar.

DEN ENSKILDES SKYDD

I en demokratisk rättsstat är det viktigt att all makt utövas under lagarna. Grundlagen måste tillförsäkra varje människas alla grundläggande fri- och rättigheter.

Ett gott samhälle måste också garantera den enskilde oberoende från staten. Ett fritt och öppet meningsutbyte och respekt för den enskildes personliga integritet är grundläggande värden i en demokrati. Det är ofrånkomligt att den enskildes integritet ibland måste ställas mot andra värden, till exempel vikten av en effektiv brottsbekämpning. I dessa fall ska staten alltid ta stor hänsyn till människors integritet och undvika att hämta information om medborgarna på ett sådant sätt så att rättssäkerheten sätts ur spel. Möjligheterna att möta hot mot vårt samhälle får inte slentrianmässigt vinna terräng på bekostnad av den enskildes integritet. Integritetskränkningar och andra övergrepp från statens sida gentemot den enskilde ska ge rätt till skadestånd.

7. SVERIGE I EUROPA OCH VÄRLDEN

EN AKTIV UTRIKESPOLITIK

Sverige ska föra en aktiv utrikespolitik som väcker respekt i omvärlden. Det kräver en politik som formas av tydliga värden, ambitioner och målsättningar. Demokratin, folkrätten och de mänskliga rättigheterna är den moderata utrikespolitikens hörnstenar.

EU är den centrala plattformen för vår utrikes- och säkerhetspolitik. Den måste tydligare vägledas av gemensamma värderingar som frihet, demokrati, jämställdhet och de mänskliga rättigheterna. Utvidgningen och grannskapspolitiken ska syfta till att stärka dessa värden. EU-medlemskapet innebär att Sveriges förmåga att påverka den internationella politiken stärks. Samtidigt är närområdet en viktig bas för Sveriges internationella agerande. Norden och det nordiskt-baltiska samarbetet är en styrka som Sverige i alla lägen ska värna och vara drivande inom.

FRAMTIDENS EU

Europeiska Unionen ger grundläggande förutsättningar för att globalt hävda Europas politiska och ekonomiska intressen. Europasamarbetet är viktigt för att öka Sveriges handel och konkurrenskraft. Det behövs ett starkt samarbete för att lösa gemensamma problem såsom hot mot miljön och stabiliteten i de finansiella systemen. EU har genom historien säkrat frihet, fred och demokrati. Nya Moderaterna vill fortsätta att driva frågor som handlar om ett mer öppet och konkurrenskraftigt Europa, en mer ambitiös miljöpolitik, en ansvarsfull ekonomisk politik, krafttag mot internationell brottslighet, mindre byråkrati och värnandet av frihet och demokrati i vår omvärld. Vi vill också att fler länder inom EU bidrar till att ta ansvar för ett fungerande asylsystem.

Lika viktigt som att Europas länder samarbetar på de områden där det ger mervärde, lika självklart är det att EU inte har uppgifter som medlemsländerna bäst hanterar själva. Den så kallade subsidiaritetsprincipen som slår

fast denna balans mellan EU och dess medlemsländer utgör grunden för vår syn på Europasamarbetet.

EU måste avveckla sina handelshinder mot omvärlden och vara pådrivande för att förmå andra länder att göra samma sak. Den inre marknaden ska fördjupas, handel och utbyte utan gränser och krångel ska underlättas. EU:s jordbrukspolitik ska reformeras. Omfattningen av olika typer av jordbruksstöd måste trappas ned. Den slår hårt mot redan fattiga länder, försvårar uppfyllelsen av millenniemålen, motverkar den europeiska ekonomins konkurrenskraft och upptar en orimligt stor del av EU:s budget.

Nya Moderaterna är i grunden positiva till en gemensam valuta inom EU. Vi respekterar samtidigt resultatet av den folkomröstning som genomfördes 2003. Det är för närvarande inte aktuellt att införa euron i Sverige.

Vi anser att ett svenskt eurointräde endast kan bli aktuellt inom ramen för ett välskött eurosamarbete, där de länder som delar den gemensamma valutan följer de finanspolitiska ramverken och bedriver en ansvarsfull ekonomisk politik. Då är det också troligt att svenska folkets stöd för en gemensam valuta ökar.

Om det folkliga stödet för euron ökar och består över en längre tid samt om det finns en bred samsyn i riksdagen om ett eurointräde är Nya Moderaterna redo att åter aktualisera frågan om ett eurointräde.

ETT REFORMERAT OCH STARKARE FN

Förenta Nationernas säkerhetsråd har det högsta ansvaret för att upprätthålla internationell fred och säkerhet. Sverige och övriga västvärldens deltagande i FN:s fredsinsatser bör öka för att ytterligare höja legitimiteten och kvaliteten i dessa insatser. Organisationens roll som samordnare av humanitärt bistånd och säkerhetsinsatser i de allra fattigaste och mest konfliktdrabbade länder är helt central. FN bör även efter millenniemålets slutpunkt 2015 vara ledande till en politisk uppslutning kring ett arbete för en global och hållbar utveckling.

Vi vill se ett starkare FN som värnar om principen om skyldigheten att skydda. Världen måste kunna skydda människor som utsätts för stort lidande orsakat av till exempel inbördeskrig eller förtryck från den egna staten. I yttersta fall kan detta även innefatta militära insatser. Ett mandat från FN:s säkerhetsråd ska alltid eftersträvas vid sådana insatser och de måste ta sin utgångspunkt i FN-stadgans principer.

FN, som styrs av medlemsländerna, har en global legitimitet som måste värnas. Många gånger lever FN inte upp till våra förväntningar. Därför står organisationen inför många utmaningar och måste reformeras och moderniseras.

ETT STARKT OCH ANVÄNDBART FÖRSVAR

Försvaret av Sverige bygger inte längre bara på att skydda vår frihet och vår nations gränser utan också på internationella insatser och i samarbete med andra. Genom samverkan med andra, i närområdet och på längre avstånd, ska försvaret kunna intervensera för att hindra eskalering av kriser och konflikter som kan påverka Sveriges säkerhet. Det handlar om att ha förmåga att ge stöd och att kunna ta emot stöd.

I allt högre grad blir våra samhällen beroende av flödena av varor, information, kapital, tjänster och människor. Det medför nya och genomgripande konsekvenser för vår säkerhet. Detta stärker Sveriges nationella försvarsförmåga som värnar våra nationella intressen.

Omställningen från ett förrådsställt invasionsförsvar till ett flexibelt insatsförsvar ska fortsätta. Insatsförsvarets operativa förmåga ska förbättras och alla delar måste vara användbara såväl hemma som i utlandet. Det är försvarsmaktens operativa behov som ska styra materiel- och personalförsörjningen. Operativ effekt är ledstjärnan i omställningsarbetet.

En insatsorganisation med stående och kontrakterade förband är nödvändig för att snabbt och effektivt kunna göra insatser i landet, i närområdet och internationellt. Rekrytering till försvarsmakten genom frivillighet ställer krav på att det är attraktivt att ta anställning som soldat, sjöman och officer. Hemvärnet utvecklas till nationella skyddsstyrkor. De har en central roll i det svenska försvaret. Deras roll och förmåga ska öka.

Sveriges tradition av stöd till och medverkan i internationella fredsbevarande operationer ska fullföljas. Vi kommer också fortsatt att söka bred parlamentarisk förankring för dessa. Genom vår återkommande medverkan i Nordic Battle Group, en av EU:s två snabbinsatsstyrkor, tar Sverige ansvar för fred och säkerhet i och utanför vårt närområde.

Vi vill verka för en svensk anslutning till Nato. Ett medlemskap ger Sverige större möjligheter att ta ansvar för och påverka en organisation som är central för vår egen och Europas säkerhet. Det kräver att det finns en bred parlamentarisk förankring och ett folkligt stöd för ett sådant beslut. Det bör även ske i nära dialog med och helst tillsammans med Finland.

Sverige ska ha en effektiv säkerhets- och underrättelsetjänst. Samverkan mellan civila och militära insatser måste förbättras. Detta gäller såväl vid internationella insatser som vid stöd till samhället i Sverige.

Vi ska vara med och ta ansvar för säkerheten i Europa genom att stödja andra EU-länder eller nordiska länder om de utsätts för katastrofer eller olika former av angrepp. Ett sådant åtagande är det mest grundläggande uttrycket för europeisk solidaritet och därför en naturlig vidareutveckling av Sveriges säkerhetspolitiska linje.

ÖKAD FRIHANDEL OCH FATTIGDOMSBEKÄMPNING

En öppen värld och en öppen global ekonomi fortsätter att lyfta människor ur fattigdom. En uthållig globalisering ligger inte bara i Sveriges intresse utan skapar globala möjligheter att gå från förtryck till frihet och från fattigdom till välstånd. Öppna, toleranta och jämställda samhällen ökar individens frihet och skapar bättre förutsättning för ekonomisk, social och kulturell utveckling. Människors fria rörlighet i världen ska inte begränsas mer än nödvändigt av politiska hinder.

Att slå vakt om frihandeln är ett viktigt övergripande verktyg för en friare värld. Men trots att världen blivit en bättre plats för många lever fortfarande många kvinnor, barn och män på under en dollar om dagen. Den dubbla tragedin för människor i många utvecklingsländer är att deras tillvaro inte bara präglas av materiell fattigdom utan också av förtryck och vanmakt.

Sverige ska ha en ambitiös utvecklingspolitik med människan i fokus och syfta till att lyfta människor ur fattigdom av egen kraft. Biståndet bör även framöver motsvara en procent av bruttonationalinkomsten. Sedan 2006 har Nya Moderaterna haft en stark reformagenda för biståndet. Vi har fortsatt arbeta med att utveckla biståndet till att bli mer effektivt, resultatorienterat och relevant. Ett exempel på detta är Öppna biståndet, en av de största moderata reformerna inom utvecklingspolitiken, som syftar till att öppna upp det svenska biståndet för ökad insyn, delaktighet och ansvarstagande. Sverige bör även vara pådrivande för ett transparent och effektivt bistånd inom vårt internationella samarbete.

Demokratisk utveckling och respekt för mänskliga fri- och rättigheter inom utvecklingssamarbetet förblir en central värdegrund. Biståndet får inte bara handla om att föra över en summa pengar, utan måste kunna följas upp eller mätas. Det betyder att biståndet ska möta fattiga och ofria människors behov och bidra till förändring.

GRUNDLÄGGANDE FRI- OCH RÄTTIGHETER FÖR ALLA

Kampen för ökad jämställdhet är en av vår tids viktigaste demokratiska utmaningar. Traditioner och lagstiftning används för att inskränka kvinnors frihet på många platser i världen. Kvinnor och flickor utsätts för tvångsäkten-skap, könsstympning, trafficking och sexuella kränkningar. Kvinnor drabbas ofta särskilt hårt av krig, naturkatastrofer och fattigdom.

Att kvinnor förvägras grundläggande fri- och rättigheter är ett av de största hindren mot utveckling, tillväxt och demokrati. Först när kvinnor, i samma omfattning som män, får tillgång till utbildning, hälso- och sjukvård, för-värvsarbete och äganderätt samt kan skyddas mot övergrepp, kan ett lands utveckling ta verklig fart.

I många samhällen runt om i världen saknar också hbtq-personer grundläggande rättigheter. Vi ska därför lägga fortsatt stor kraft på dessa områden inom såväl utvecklingsarbetet som övrigt internationellt arbete.

FRIHET I DEN DIGITALA VÄRLDEN

De senaste decenniernas tekniska utveckling, med internet och mobiltelefoni som centrala arenor för information, kommunikation och tankeutbyte skapar inte bara förutsättningar för en kunskaps- och informationsrevolution, utan även en frihetsrevolution. Framstegen inom dessa områden är enorma.

Digitaliseringen ger individen en frihet som totalitära stater och auktoritära regimer vill kväva av rädsla för att förlora sitt informationsövertag och sin makt. Vi ser därför teknologins möjligheter som just ett verktyg för frihet, demokrati och mänskliga rättigheter i utrikespolitiken. Samtidigt väcker utvecklingen viktiga frågor om integritet och ställer krav på gränsöverskridande dataskydd.

Fildelning förenklar avsevärt distributionen av digitalt innehåll. Det möjliggör dagligen spridning av kulturella uttryck, upplevelser på nya marknader och nya affärsmodeller.

Upphovsrätten ska respekteras i den digitala miljön. Det är viktigt inte bara ur ett moraliskt perspektiv, utan även ur ett praktiskt då alternativet kraftigt underminerar drivkrafterna för fortsatt utveckling. Framväxten av legala alternativ ska därför underlättas, bland annat genom förenklad och harmoniserad lagstiftning inom EU som gör det möjligt med en större marknad för dessa tjänster.

MÄNSKLIG RÖRLIGHET BYGGER FRAMTIDEN

När dagliga händelser upptar människors tid är det lätt att glömma hur Sverige deltar i en historisk utveckling mot mer kulturell mångfald och mänsklig rörlighet över gränser. Människor, pengar, arbetstillfällen och information rör sig snabbt över världen. För Sverige har det inneburit att vårt samhälle genomgått en dramatisk förändring.

Den tilltagande globaliseringen har understrukt att avstånden i världen har krympt. Samtidigt har världen för den enskilde växt och blivit mer tillgänglig och öppen. Detta öppnar för stora möjligheter. Ökad öppenhet bidrar till att antalet migranter i världen ökar, vilket är en stark drivkraft för utveckling. Nittio procent av alla världens migranter rör sig för att söka arbete och andra möjligheter.

De legala möjligheterna att ta sig till Sverige och Europa måste förbättras. Insynen i asylprocessen måste förbättras och rättsäkerheten stärkas. Varje

person har rätt att få sin situation och sina grunder prövade. Vi ser behov av att stimulera återvandring av människor som kommit till vårt land, vilket är en företeelse som stöds av FN:s flyktingkommissariat och världssamfundet i stort.

Vi vill fortsätta riva hinder för människors rörlighet. Det börjar med att människor som är förföljda ska kunna få en fristad här. Det är vår övertygelse att ökade kontakter mellan människor stärker relationer och skapar förståelse och stabilitet. Med ett naturligt nytänkande och ett friskt flöde av intryck, kunskap och utbyten kan ett gott samhällsklimat skapas.

ETT MODERNT ARBETARPARTI FÖR HELA SVERIGE

Ett modernt arbetarparti för hela Sverige antogs som handlingsprogram på arbetsstämman i Norrköping 2013.

nya moderaterna

www.moderat.se
info@moderat.se
Box 2080 • 103 12 Stockholm